

Analýza reportingu jako nástroje pro řízení a rozhodování v průmyslovém podniku

Radoslav Henčel

Bakalářská práce
2015

 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav managementu a marketingu
akademický rok: 2014/2015

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Radoslav Henčel**
Osobní číslo: **M12143**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Management a ekonomika**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Analýza reportingu jako nástroje pro řízení
a rozhodování v průmyslovém podniku**

Zásady pro vypracování:

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Na základě dostupných bibliografických a elektronických zdrojů zpracujte poznatky týkající se problematiky využití reportingu jako nástroje pro řízení a rozhodování v podnikové praxi.

II. Praktická část

- Charakterizujte současnou hospodářskou situaci podniku a jeho mikro a makro okolí.
- Proveďte analýzu podniku se zaměřením na úroveň a využití reportingu v podnikové praxi.
- Na základě provedených analýz a zjištění navrhněte odpovídající opatření směřující ke zlepšení využití reportingu jako nástroje pro řízení a rozhodování v podniku.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: **cca 40 stran**
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

KALOUDA, František. Finanční řízení podniku. 2., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2011, 299 s. ISBN 978-80-7380-315-5.
MACKENZIE, Bruce. Interpretation and application of International financial reporting standards. 5th ed. Hoboken: Wiley, 2011, 1114 s. ISBN 978-0-470-55442-5.
ŠOLJAKOVÁ, Libuše a Jana FIBÍROVÁ. Reporting. 3., rozš. a aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2010, 221 s. ISBN 978-80-247-2759-2.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Marek Sedláček, Ph.D.**
Ústav managementu a marketingu
Datum zadání bakalářské práce: **16. února 2015**
Termín odevzdání bakalářské práce: **15. května 2015**

Ve Zlíně dne 16. února 2015

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka

doc. Ing. Pavla Staňková, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s přípošití-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 13. 5. 2015

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Bakalárska práca sa zaoberá aplikovaním reportingu v spoločnosti XY, a.s. Teoretická časť je zameraná na definovanie pojmov reporting a controlling, charakterizovanie účtovných výkazov a vysvetlenie pojmu finančná analýza. V praktickej časti je charakterizovaná spoločnosť XY, a.s. a prostredníctvom finančnej analýzy je zistená súčasná finančná situácia podniku. Na základe pomerových ukazovateľov a ukazovateľov interných procesov je zhodnotená celková situácia podniku v sledovanom období. Práca v závere obsahuje vypracovaný návrh podkladu pre hlavnú poradu vedenia firmy, pretože úlohou reportingu je zhotovenie podkladov pre plánovanie a rozhodovanie podniku.

Kľúčová slova: reporting, finančná analýza, rozvaha, výkaz zisku a straty, zisk

ABSTRACT

The bachelor thesis deals with applying of reporting in the Company XY, a.s. The theoretical part is focused on defining the terms of reporting and controlling, characterizing the financial statements and explain the term of financial analysis. In the practical part is characterized the Company XY, a.s. The current financial situation of the company is realized by the financial analysis. Based on the ratio indicators and indicators of internal processes is assessing the overall situation of the company during the observed period. In the end, thesis includes the draft paper for a major meeting of the management of company.

Keywords: Reporting, Financial Analysis, Balance Sheet, Profit / Loss Account, Profit

Rád by som sa poďakoval pánovi Ing. Marku Sedláčkovi, Ph.D. za vedenie mojej bakalárskej práce, cenné rady a odborný dohľad.

OBSAH

ÚVOD	9
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE	10
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 CONTROLLING	12
2 REPORTING	14
2.1 EXTERNÍ A INTERNÍ UŽIVATELIA REPORTINGU	14
2.1.1 Interný reporting.....	15
2.1.2 Controller	16
2.2 RIADENIE VÝKONNOSTI.....	17
2.2.1 Kritérium vlastníkov	17
2.2.2 Kritérium managementu.....	17
2.3 ÚČTOVNÉ VÝKAZY	18
2.3.1 Rozvaha.....	18
2.3.1.1 Aktíva.....	19
2.3.1.2 Pasíva.....	21
2.3.2 Výkaz zisku a straty	22
3 FINANČNÁ ANALÝZA	25
3.1 ZDROJE INFORMÁCIÍ	26
3.2 VÝSLEDOK HOSPODÁRENIA	26
3.3 POMEROVÉ UKAZOVATELE	28
3.3.1 Rentabilita	28
3.3.2 Zadlženosť	29
3.3.3 Likvidita	32
3.3.4 Aktivita.....	33
4 ZHRNUTIE TEORETICKEJ ČASTI	35
II PRAKTICKÁ ČÁST	36
5 CHARAKTERISTIKA SPOLOČNOSTI XY, A.S.	37
5.1 ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE.....	37
5.2 PREDMET PODNIKANIA	37
5.3 ORGANIZAČNÁ ŠTRUKTÚRA	38
5.4 ZAMESTNANCI.....	39
5.5 PROCES VÝROBY	40
5.6 ODVETVIE	41
5.7 ÚROVEŇ REPORTINGU A CONTROLLINGU.....	41
6 ANALÝZA FINANČNEJ SITUÁCIE PODNIKU	42
6.1 ROZVAHA	42
6.1.1 Aktíva.....	42
6.1.2 Pasíva	44

6.2	VÝKAZ ZISKU A STRATY	46
6.3	VÝSLEDOK HOSPODÁRENIA	48
6.4	POMEROVÉ UKAZOVATELE	49
6.4.1	Rentabilita	49
6.4.2	Zadlženosť	50
6.4.3	Likvidita	52
6.4.4	Aktivita	54
7	UKAZOVATELE INTERNÝCH PROCESOV	56
8	ZHODNOTENIE, ODPORÚČANIE A NÁVRH K ZLEPŠENIU SITUÁCIE V SPOLOČNOSTI XY, A.S.	58
	ZÁVĚR	63
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	65
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	66
	SEZNAM OBRÁZKŮ	67
	SEZNAM TABULEK	68
	SEZNAM PŘÍLOH	69

ÚVOD

V súčasnosti sa stáva reporting veľmi dôležitým prvkom v rámci viacerých podnikov, pretože predstavuje celkový systém vnútropodnikových výkazov a správ a zhŕňa dôležité informácie pre riadenie podniku. V práci sa zameriavame na reporting spoločnosti XY, a.s., ktorá v súčasnosti využíva reporting na nízkej úrovni. Firma sa zameriava na výrobu, montáž, lisovanie a ďalšie súvisiace činnosti.

Teoretická časť je spracovaná formou literárnej rešerše. Vyskytuje sa v nej vymedzenie pojmov controllingu a reportingu. V kapitole reportingu sa vysvetľuje rozdiel medzi externými a internými užívateľmi reportingu a bližšie je vysvetlený proces interného reportingu. Dôležité je charakterizovať osobu controllera, ktorého cieľom je skvalitniť vypovedaciu schopnosť informácií a sprostredkováva tak informačnú pomoc pre riadenie podniku. Úlohou controllera je podávať informácie o odchýlkach, o premenách v podniku a vyhotovovať podklady pre plánovanie a rozhodovanie. Ďalej je v kapitole reportingu uvedené kritérium vlastníkov a kritérium managementu pri riadení výkonnosti podniku. V teoretickej časti sú charakterizované účtovné výkazy, teda rozvaha a výkaz zisku a straty, a ich členenie. Rozvaha sa delí na aktíva a pasíva, výkaz zisku a straty tvoria výnosy, náklady a výsledok hospodárenia, ktorý je daný rozdielom celkových výnosov a celkových nákladov. Ďalšia kapitola je venovaná charakterizovaniu finančnej analýzy, členeniu jednotlivých výsledkov hospodárenia a pomerových ukazovateľov, ktorými sú rentabilita, zadlženosť, likvidita a aktivita.

Praktická časť začína charakterizovaním spoločnosti XY, a.s. V ďalšej kapitole sa venujeme analýze súčasnej finančnej situácie podniku prostredníctvom finančnej analýzy. V prvom kroku si uvedieme rozvahu a výkaz zisku a straty za roky 2012 až 2014, teda od začiatku existencie firmy až po súčasnosť, a zanalyzujeme zmeny jednotlivých položiek. Následne určíme pomerové ukazovatele na základe konkrétnych položiek v účtovných výkazoch, prostredníctvom ktorých zistíme obraz o hlavných finančných charakteristikách podniku. V spoločnosti určíme aj ukazovatele interných procesov – výroby, kvality, obchodu a nákladov. Následne po získaní celkového prehľadu o finančnej aj nefinančnej situácii podniku, zhodnotíme spoločnosť ako celok a navrhujeme odporúčania. Posledným krokom je vyhotovenie podkladu pre hlavnú poradu spoločnosti XY, a.s., v ktorom budú uvedené najdôležitejšie ukazovatele, ktorým by sa spoločnosť mala v budúcnosti venovať, súčasný stav konkrétnych ukazovateľov a návrh cieľovej hodnoty.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Cieľom bakalárskej práce je aplikovanie reportingu v spoločnosti XY, a.s. Reporting predstavuje systém vnútropodnikových výkazov a správ. V rámci spoločnosti je veľmi dôležitým prvkom, pretože zhŕňa potrebné informácie pre riadenie podniku.

Spoločnosť XY, a.s. bola zapísaná do obchodného registra dňa 21. júna 2012. V bakalárskej práci sa sleduje vývoj firmy počas celej existencie podniku, od jej vzniku až po súčasnosť. Práca obsahuje spracované výkazy za jednotlivé roky 2012 až 2014.

Hlavnou úlohou je zanalyzovať súčasný stav spoločnosti XY, a.s. prostredníctvom finančnej analýzy. Vo finančnej analýze je podstatné, podrobne sa zamerať na jednotlivé položky rozvahy a výkazu zisku a straty, aby boli známe všetky súvislosti ohľadom podniku. Následne práca obsahuje pomerové ukazovatele – rentabilitu, zadlženosť, likviditu a aktivitu spoločnosti, ktoré sú súčasťou finančnej analýzy. Pomocou nich sa prostredníctvom jednotlivých položiek z rozvahy a výkazu zisku straty zisťuje relatívne rýchlym a nie veľmi nákladným spôsobom, obraz o hlavných finančných charakteristikách podniku v danom období. Ďalšími ukazovateľmi, ktoré napomáhajú k získaniu predstavy o situácii v spoločnosti XY, a.s., sú ukazovatele interných procesov – výroby, kvality, obchodu a nákladov.

Na základe informácií získaných z výkazov spoločnosti a z hodnôt jednotlivých ukazovateľov je nakoniec práce komplexne charakterizovaná spoločnosť XY, a.s. V závere práce sa nachádza aj podklad pre hlavnú poradu vedenia firmy, pretože úlohou controllera je poskytovať prehľad vedeniu spoločnosti o súčasnej situácii podniku, informovať o odchýlkach a premenách vo firme a následne zhotoviť potrebné podklady pre plánovanie a rozhodovanie.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 CONTROLLING

Controlling vznikol v americkej podnikovej praxi ako nástroj činností v oblasti financovania a účtovníctva pred viac ako sto rokmi, neskôr sa rozšíril do ostatných činností v rámci podniku. Do Európy sa dostal a uplatnil sa tu v prvej polovici 20. storočia. Pojem controlling je odvodený z anglického slova „control“, ktoré môže mať viacero významov. V našom jazyku znamená kontrolovať, ale aj riadiť, ovládať, viesť, regulovať alebo dohliadať. Pojem controlling sa postupne rozvíjal vývojom ekonomiky, je úzko prepojený s účtovníctvom, kalkuláciami, rozpočtovníctvom či štatistikou. Controlling nie je len kontrola, ale je to aktívny spôsob riadenia podniku orientovaný na budúcnosť, tzn. že ho môžeme nazvať analýzou minulosti s ohľadom na budúcnosť. Jeden z hlavných cieľov moderného riadenia podniku je udržanie operatívosti a trvalej životaschopnosti podniku. Úlohu controllingu v podniku môžeme chápať tak, že triedi jednotlivé komponenty podniku, kontroluje ich použiteľnosť, dopĺňa ich a predáva ďalej do systému. (Žižlavský, 2014)

Controlling a reporting sú navzájom prepojené. Práca controllingu sa zameriava na najdôležitejšie súčasti systému riadenia, ktoré prebiehajú v tzv. regulačnom okruhu, ktorý sa skladá z plánovania, porovnávania plánu so skutočnosťou a korigovania odchýlok s návrhom opatrenia a reporting zase zhŕňa dôležité informácie z celkového systému vnútro podnikových výkazov a správ. V controllingu sa najskôr určí budúci vývoj pomocou plánovania, v ktorom má vrcholový management za úlohu určiť konkrétne, jednoznačné, merateľné a na termíny viazané hlavné a vedľajšie ciele, hľadať na základe informácií, ktoré existujú v okamihu tvorby plánu, primerané výkonnostné ukazovatele pre podnik. Pri plánovaní budúceho vývoja sa vychádza z hodnôt, ktoré sú zadané, v kontraste k systému informácií, ktorý sa orientuje na zber a špecifikáciu dát. Ďalej sa to využíva pri kontrole a analýze, teda porovnaní predpovedaného stavu so skutočnosťou, ktorá nastala. Pre opravu prípadných chýb je nevyhnutné určiť príčiny odchýlok a zavedenie nápravných opatrení. Odchýlky vznikajú zmenami vnútri podniku, prípadne zmenami vonkajších podmienok. Z toho dôvodu sa odchýlky nemôžu stať dôkazným materiálom o tom, že pracovníci mohli pochybiť napr. z nedbalosti, ale treba ich brať ako podklad pre ďalšie opatrenia, ktoré slúžia k dosiahnutiu stanovených cieľov. Regulačný cyklus sa následne dostane späť do kroku plánovania. (Žižlavský, 2014)

Controlling je nástrojom manažmentu, ktorý nám pomáha pripraviť adekvátne prostredie pre rozhodovanie. Predstavuje kvalitné informácie pre podnik v reálnom čase s vysokou vypo-

vedacou schopnosťou. V procese controllingu sa dôsledne pracuje s účtovníctvom, rozpočtami, kalkuláciami a s finančným plánom. Aplikácia controllingu do podniku vzniká v dôsledku potreby orientovať sa pri riadení na informácie nielen z minulosti, ktoré sú väčšinou informáciami z účtovníctva, pretože tie v značnej miere ovplyvňujú zákonné predpisy, ale aj ďalšími informáciami účtovného systému ako celku. Týmto spôsobom sa kvalitnejšie zabezpečí koordinácia jednotlivých podnikových plánov a cieľov, organizácia reportingu a celkové orientovanie podniku do budúcnosti. V praxi často nie je potrebné len využívanie informačných metód, techník, nástrojov, analýz riadenia a systémové vytváranie informačných databáz, ale predovšetkým aj komunikácia medzi jednotlivými útvarmi vnútri podniku. Tým sa ovplyvňuje aj zmena spôsobu myslenia a celkový postoj riadiacich pracovníkov. Porovnáva sa tradičný prístup kalkulácií s novšími metódami, ktorou je napríklad metóda ABC. Controlling môžeme chápať ako podporu a zjednotenie riadenia. (Chodasová, 2012)

2 REPORTING

Reporting prezentuje celkový systém vnútropodnikových výkazov a správ, ktoré pre riadenie podniku zhŕňajú potrebné informácie. Dôležitým komponentom reportingu pre posúdenie docieleného vývoja sú hlavne komentáre, ale aj výber a spracovanie potrebných informácií vzhľadom k tomu, ktorá skupina užívateľov ich bude používať a zároveň aj ich formálna úprava a distribúcia. Riadiaci pracovník by mal prijať v jasnej a prehľadnej podobe najmä tie informácie, ktoré vlastnou aktivitou ovplyvňuje. Nevyhnutnosťou reportingu je spätná väzba s príjemcami reportu, tzn. vypočúť si ich návrhy a pripomienky, aby sa úroveň reportingu mohla zlepšovať. Prospešné je využívať adekvátnu podobu výkazov a ich jednotnú podobu, zároveň ak to nie je nevyhnutné, tak ju nemeniť, z dôvodu ich prehľadnosti. Pri splnení základných pravidiel sa napomáha k zlepšovaniu úrovne reportingu, a tým sa stane užitočným prostriedkom, jednak pre kvalitné riadenie podniku, ale aj pre lepšiu komunikáciu či už so zamestnancami, s obchodnými partnermi, so spolupracujúcimi podnikmi, ale aj s regionálnymi, prípadne štátnymi orgánmi. Týmto spôsobom môžeme reporting považovať aj ako nástroj tzv. public relations, ktorý slúži k posilneniu postavenia podniku. (Šoljaková a Fibírová, 2010, s. 10-11)

2.1 Externí a interní užívatelia reportingu

Dôležité je rozdeliť užívateľov reportingu na externých a interných. Externí užívatelia majú prístup len k externým výkazom finančného účtovníctva, ktoré sa pravidelne zverejňujú. Medzi externých užívateľov patria zamestnanci podniku, ktorí nenesú za riadenie spoločnosti zodpovednosť, partnerské podniky, orgány verejnej správy, regionálne, krajské a štátne orgány, a taktiež aj široká verejnosť. Externým užívateľom je zároveň aj vlastník podniku, ktorý nemá v kompetencii riadiace funkcie a priamy prístup k detailným informáciám o činnosti podniku, teda investor. Naopak, interní užívatelia zastávajú výhradné rozhodovacie kompetencie, nesú zodpovednosť za výsledky činnosti podniku a majú prístup k informáciám podľa vlastných požiadaviek. Internými užívateľmi sú samotní vlastníci podniku, ktorí zároveň vykonávajú aj manažérske funkcie, a taktiež aj management, ktorý vykonáva funkcie na rôznych úrovniach podniku. Vlastník, ktorý je interným užívateľom, riadi činnosť podniku a jeho úmysel je maximalizovať ekonomické ciele spoločnosti. (Šoljaková a Fibírová, 2010, s. 11-12)

2.1.1 Interný reporting

Interný reporting využívajú vedúci pracovníci ako prostriedok pri rozhodovaní, a taktiež ako prostriedok vrcholového riadenia, ktorý má pomôcť zistiť či sú plnené konkrétne ciele a ako úspešne sú plnené. V systéme interného reportingu by sa mali vyskytovať všetky podstatné oblasti, takže by v ňom nemalo byť prítomné akékoľvek prázdne miesto. Konkrétny podnik si sám stanoví, aký obsah výkazov a správ by mal obsahovať a ako často budú poskytované. Na základe toho sa interný reporting delí na štandardný a mimoriadny. V štandardnom reportingu sa správy vypracúvajú v pravidelných časových intervaloch a obsahujú dopredu určenú štruktúru. Štandardne sa reporty vyhotovujú ročne a súvisí to so zákonnou povinnosťou zverejňovať výsledky hospodárenia podniku formou výkazov, teda rozvahy a výkazu zisku a straty. V prípade operatívneho riadenia je ale rok dlhá doba, preto sa v tomto prípade najčastejšie používa štvrťročný alebo mesačný reporting, v niektorých prípadoch sa dokonca využíva dvojtyždňový, týždňový, ale aj denný reporting. V mimoriadnom reportingu sa zhotovujú reporty na požiadanie, ktoré môžu mať štandardnú štruktúru, ale môžu byť mimoriadne zhotovené z hľadiska času, alebo mimoriadne zhotovené reporty môžu obsahovať mimoriadne analýzy, napr. analýza rizika, ktoré sa ale zvyčajne nevyhotovujú. Ďalej sa interný reporting delí na súhrnný reporting a čiastkové reporty. Súhrnný reporting obsahuje základné finančné ukazovatele o hospodárení podniku v určitom období, zároveň sa porovnávajú s očakávanými hodnotami a s hodnotami, ktoré podnik vykazoval minulý rok. Nevyhnutné je, aby reporty boli doplnené komentármi, ktoré analyzujú dosiahnuté hodnoty, a aby bola komentárom poskytnutá zvýšená pozornosť. Čiastkové reporty vyplývajú zo zvykov konkrétneho podniku a delia sa na základe jednotlivých oblastí, napr. výrobné alebo obchodné reporty. K ukazovateľom interných procesov, čo sa týka výroby a kvality patria napr. využitie výrobných kapacít, celková efektívnosť zariadení, plnenie projektov podľa výroby alebo zmetkovitosť. Súčasťou obchodných reportov môžu byť napr. počet dní potrebných k spracovaniu cenovej kalkulácie alebo počet vybavených objednávok. Z hľadiska nákladov môžu byť ďalšími ukazovateľmi interných procesov napr. podiel osobných nákladov na celkových nákladoch alebo podiel jednotlivých prevádzok na celkových nákladoch. (Šoljaková a Fibírová, 2010, s. 14-15)

Priebežné finančné reporty sa vykonávajú za kratšie obdobie ako jeden celý fiškálny rok. Najčastejšie sa vykonávajú štvrťročné finančné správy, teda v intervale troch mesiacov. Účelom priebežných reportov je poskytnutie včasnejších informácií užívateľom, v dôsledku pri-

jímání důležitých investičních a úverových rozhodnutí. Priebežné správy môžu taktiež poskytnúť významné informácie týkajúce sa trendov alebo sezónnych vplyvov, ktoré ovplyvňujú podnikanie, pri čom vo výročných správach by mohli byť zakryté tieto informácie. Hlavným cieľom priebežných reportov je poskytovať časté a včasné hodnotenie výkonnosti podniku, ale priebežné podávanie správ má určité obmedzenia. Čím je kratšia doba poskytovania reportov, tým vznikajú väčšie odchýlky a účinky chýb v odhade. Významným problémom býva správne rozdelenie ročných prevádzkových nákladov na priebežné obdobie, pretože niektoré prevádzkové náklady môžu byť síce sústredené v jednom priebežnom období, ale podnik z nich môže ťažiť počas celého roka, napr. významná oprava a údržba zariadení alebo reklamné náklady. Ďalším problémom môžu byť daňové sadzby, ktoré bývajú aplikované na celkových ročných príjmoch, preto presné stanovenie daní z príjmu za priebežné obdobie často býva dosť náročné. Na základe týchto súvislostí môžeme tvrdiť, že tvorenie priebežného reportingu môže byť často problematické. (Mackenzie, 2011, s. 781-782)

Hlavnú pozornosť interný reporting upiera na pomoc hodnotovému riadeniu hlavnej zárobkovej činnosti. EBIT, teda zisk pred úrokmi a zdanením je vyhovujúcim ukazovateľom na meranie výsledku hospodárenia za hlavnú zárobkovú činnosť. Záujem managementu podniku sa predovšetkým upriamuje na tie aktivity, ktoré v najväčšej miere zabezpečujú zisk z hlavnej zárobkovej činnosti. Iba úzka skupina riadiacich pracovníkov vrcholového managementu sa orientuje na finančné a investičné činnosti, teda na výsledok ostatných aktivít podniku. Podnik sa zameriava aj na tieto ostatné činnosti, pretože pre vlastníkov sú dôležité aj výsledky finančných a investičných aktivít, taktiež optimalizácia účinkov daní, a nielen činnosti, ktoré zabezpečujú zisk z hlavnej zárobkovej činnosti, teda predaj zboží alebo predaj výrobkov a služieb. (Šoljaková a Fibírová, 2010, s. 21-22)

2.1.2 Controller

Controller rozhoduje o možnostiach konkrétnych prístupov v prípade delenia informácií pri spracovaní výkazov, zabezpečuje ich previazanosť a zosúladenie na konkrétnych stupňoch v oblasti vnútropodnikového riadenia. Tým chce zlepšiť vypovedaciu schopnosť informácií pre riadenie podniku, čo je vlastne jeho hlavným cieľom. Controller by mal zastávať rovnocenného partnera v sústave riadiacich pracovníkov, aj keď nedisponuje právomocou v prípade rozhodovania o presných cieľoch podniku v budúcom období, ale jeho prítomnosť v tejto sústave je predpokladom na vznik kompletných a neskreslených informácií. Zároveň by mal zastávať nezávislé postavenie, takže je dobré zamedziť prípadnej vnútornej motivácii

preukazovania úspechu alebo naopak zahalenia neúspechu určitých rozhodnutí. Controller sprostredkováva informačnú pomoc pre riadenie podniku – zhotovuje podklady pre plánovanie a rozhodovanie, podáva informácie o odchýlkach, zhotovuje spôsob rozpočtovníctva a kalkulácií, podáva informácie o premenách v prostredí podniku, takže je konzultantom managementu. Riadiaci pracovník vykonáva zase riadiace funkcie – plánuje a rozhoduje, reaguje na konštatované odchýlky, zužitkuje informácie prichystaných rozpočtov a kalkulácií, reaguje na premeny v prostredí podniku, a jeho povinnosťou je prijať controlling v systéme riadenia. Za hlavnú súčasť reportingu sa pokladá analýza spozorovaných odchýlok reálneho vývoja v konfrontácii s dopredu určenými cieľmi. Zabezpečenie nestrannosti posudzovania reálneho priebehu prostredníctvom vykazovaných informácií, hlavne plnenia rozpočtov, záleží na kvalite prostriedkov vecného riadenia a personálneho riadenia, no veľmi dôležitou súčasťou je aj sám prístup riadenia k odchýlkam a ich interpretácii. (Šoljaková a Fibírová, 2010, s. 15-16)

2.2 Riadenie výkonnosti

Vlastník podniku sa zameriava hlavne na zhodnotenie vloženého kapitálu. Pre management podniku je najpodstatnejšie tvoriť konkurencieschopné výkony, optimalizovať objem a štruktúru týchto výkonov, ďalej stanovovať a plniť strategické ciele podniku a v neposlednom rade zlepšovať pozíciu podniku na trhu vzhľadom ku konkurencii. (Šoljaková a Fibírová, 2010, s. 24)

2.2.1 Kritérium vlastníkov

Vlastníci kapitálu podniku žiadajú, aby sa pri zisťovaní výkonnosti zameriavalo hlavne na skutočne dosiahnutú mieru zhodnotenia vloženého kapitálu v danom období. Pri meraní výkonnosti s pozície vlastníkov je najvyužívanejším kritériom miera zhodnotenia vlastného kapitálu prostredníctvom ROE, teda rentability vlastného kapitálu. V prípade, že je hlavnou zárobnou činnosťou podniku tvorba výkonov, tak rentabilitu vlastného kapitálu ovplyvňujú obrátka aktív, ziskovosť výnosov z predaja a spôsob financovania vlastnými, resp. cudzími zdrojmi. (Šoljaková a Fibírová, 2010, s. 24-25)

2.2.2 Kritérium managementu

Pri určovaní správnych kritérií merania výkonnosti hlavnej zárobkovej činnosti je vhodné brať do úvahy proces a súvislosti zhodnotenia aktív pri vytváraní výkonov. Prostredníctvom prepojenia analytického delenia výsledku hospodárenia vo výkaze zisku a straty a účelového

delenia aktív v rozvahe, môžeme rozdeliť zhodnotenie aktív na dve oblasti, zhodnotenie za hlavnú zárobnú činnosť a za činnosť finančnú a investičnú. V prípade rozhodnutia o tom, akým spôsobom bude financovaný podnik, môžeme stanoviť ukazovateľ na riadenie výkonnosti z pohľadu managementu, a to rentabilitu aktív hlavnej zárobkovej činnosti. Zistíme ju tým spôsobom, že ako zisk aplikujeme EBIT, teda zisk pred úrokmi a zdanením, ktorý sa nachádza v čitateli a do menovateľa sa dosadia aktíva využité k hlavnej zárobkovej činnosti. Najpodstatnejším kritériom riadenia výkonnosti z pohľadu managementu je objem a štruktúra výkonov, teda riadenie výnosov hlavnej zárobkovej činnosti, pretože to je najdôležitejším faktorom existencie podniku. Podstatné je zabezpečiť potrebnú hospodárnosť výkonov prostredníctvom riadenia nákladov v procese tvorby výkonov, ale aj zabezpečiť správnu viazanosť aktív a riadiť tak kapitálovú náročnosť hlavnej zárobkovej činnosti. (Šoljaková a Fibírová, 2010, s. 29-35)

2.3 Účtovné výkazy

Účtovné výkazy, rozvaha a výkaz zisku a straty, utvárajú jadro reportingu, vzájomné väzby medzi nimi a hľadisko hodnotenia docielenej výkonnosti podniku prostredníctvom týchto výkazov. Informácie nachádzajúce sa v rozvahe a výkazu zisku a straty sú navzájom prepojené. Riadiaci pracovníci by mali byť oboznámení, aký vplyv majú ich rozhodnutia na činnosť podniku, a podporovaní v snahe zlepšiť dosiahnuté výsledky v budúcnosti. Orientovanie sa vo vzájomných väzbách medzi rozvahou a výkazom zisku a straty je veľmi podstatné tak ako pre účinnosť reportingu a výpovednú spôsobilosť, tak aj pre nákladovú a časovú náročnosť. Účelom reportingu je zvoliť také hodnotené veličiny, ktoré sú zrozumiteľné pre riadiacich pracovníkov, a ktoré môžu ovplyvniť svojou činnosťou. (Šoljaková a Fibírová, 2010, s. 50)

2.3.1 Rozvaha

Rozvaha je základným účtovným výkazom každej firmy, ktorá nám na strane aktív podáva informácie o tom, aký majetok podnik vlastní a na strane pasív poskytuje informácie o tom, z akých zdrojov je majetok financovaný. Zostavuje sa vždy k určitému dátumu, spravidla sa zostavuje k poslednému dňu každého roku a musí platiť bilančná rovnica, tzn. že aktíva sa musia rovnať pasívam. (Knápková, Pavelková a Šteker 2013, s. 23)

Bilančnou formou zaznamenáva stav aktív a pasív. Podáva základný prehľad v statickej podobe, teda v okamžiku účtovnej uzávierky o majetku podniku. Cieľom je získanie verného

obrazu podniku v troch základných oblastiach – majetková situácia, zdroj financovania a finančná situácia podniku. V oblasti majetkovej situácie podniku napr. zisťujeme, ako je majetok ocenený a v akých konkrétnych druhoch je viazaný, optimálne zloženie majetku, ako je opotrebovaný a ako rýchlo sa obracia. Práve zo zdrojov financovania bol majetok získaný a zaujímame sa o štruktúru a výšku vlastných a cudzích zdrojov financovania. Finančná situácia podniku nám podáva informácie o tom, aký zisk podnik dosiahol, ako ho rozdelil a taktiež poskytuje informácie o tom, či je podnik schopný plniť svoje záväzky. (Růčková, 2011, s. 22-23)

Aktíva určujú majetkovú štruktúru podniku, pri čom toto hľadisko je považované za základné a tradičné, aj keď je v niektorých prípadoch chápané ako statické. Majetková štruktúra definuje prehľad majetku podniku na určenej úrovni ľavej strany účtovného výkazu rozvahy. Komplexné chápanie majetkovej štruktúry podniku ako zložky majetkovo-finančnej stability firmy je z hľadiska požiadavky praktického finančného riadenia podniku najsprávnejšou voľbou. Finančná štruktúra je naopak spájaná s pasívami podniku, vyplýva teda z pravej strany rozvahy. Jedná sa o prehľad zdrojov financovania majetku podniku a o štruktúru kapitálu podniku ako celku. Prípadne je možné finančnú štruktúru chápať aj ako prírastok podnikového kapitálu oproti predošlému obdobiu, V tomto prípade je možné sledovať ekonomickú účinnosť spomínaného procesu, pohyb zmien kapitálu podniku alebo pohyb jeho využitia. (Kalouda, 2011)

2.3.1.1 Aktíva

Majetková štruktúra podniku predstavuje detailnú štruktúru aktív podniku. Aktíva tvoria súhrnnú výšku ekonomických zdrojov, ktorými podnik disponuje v danom časovom úseku. Najdôležitejšia vlastnosť aktív je priniesť v budúcnosti ekonomický úžitok podniku, ktorý môže nastať priamo, napr. okamžité premenenie cenných papierov na hotovosť alebo nepriamo tým spôsobom, že sa do výrobného procesu podniku pridá určitá položka aktív, a tak sa postupne premení na výrobok, ktorý sa následne premení na peniaze prostredníctvom pohľadávok. (Růčková, 2011, s. 24-25)

Aktíva sa členia predovšetkým podľa doby ich upotrebitelnosti, prípadne na základe likvidnosti, teda rýchlosti a náročnosti ich premeny na peňažné prostriedky, aby bolo možné vyrovnáť splatné záväzky. Aktíva sa delia na:

- **pohľadávky za upísaný základný kapitál** – sú to pohľadávky za jednotlivých spoločníkov, akcionárov, členov družstva, zachycujú stav nesplatených podielov alebo akcií, sú protipoložkou k základnému kapitálu
- **dlhodobý majetok** – slúži podniku na dobu dlhšiu ako jeden rok, tvorí podstatu majetkovej štruktúry a postupne sa opotrebováva – opotrebovanie majetku vyjadrujú odpisy, dlhodobý majetok tvorí dlhodobý hmotný majetok (DHM), dlhodobý nehmotný majetok (DNM) a dlhodobý finančný majetok (DFM)
 - **DHM** – tvoria ho budovy, stavby, pozemky, samostatné hnutelné veci s dobou použiteľnosti viac ako 1 rok a od výšky ocenenia určené účtovnou jednotkou, atď.
 - **DNM** – obsahuje najmä zriaďovacie výdaje, software, nehmotné výsledky výskumnej činnosti, know-how, autorské práva, licencie a goodwill s dobou použiteľnosti viac ako 1 rok a zároveň od výšky ocenenia, ktoré je určené účtovnou jednotkou a pri splnení povinností stanovených zákonom
 - **DFM** – obsahuje napr. pôžičky poskytnuté iným podnikom, termínované vklady, dlhopisy, nehnuteľnosti, ktoré podnik nakupuje na obchodné účely, vkladové listy, u úverových cenných papierov musí byť splatnosť dlhšia ako 1 rok, DFM sa neodpisuje
- **obežné aktíva** – predstavujú krátkodobý majetok, ktorý je stále v pohybe a je v podniku v rôznych podobách, obracajú sa veľmi rýchlo, pri čom čím rýchlejšie sa obracajú, tým väčší zisk pre podnik prinášajú, obežný majetok sa neodpisuje, ale môže nastať prechodné zníženie hodnoty obežného majetku, v tomto prípade sa používajú opravné položky, obežné aktíve tvoria hlavne:
 - **zásoby** – obsahujú hotové výrobky vlastnej výroby, polotovary vlastnej výroby, nedokončené výrobky, skladovaný materiál, zboží nakúpené k predaju
 - **pohľadávky** – triedia sa z hľadiska účelu napr. na pohľadávky z obchodného styku, pohľadávky k spoločníkom a z hľadiska času na krátkodobé a dlhodobé, dlhodobé pohľadávky sú súčasťou obežných aktív aj napriek tomu, že majú dobu splatnosti dlhšiu ako 1 rok

- **krátkodobý finančný majetok** – obsahuje bankové účty, peňažné prostriedky v hotovosti, cenné papiere obchodovateľné na peňažnom trhu, vlastné akcie a vlastné dlhopisy, krátkodobý finančný majetok zabezpečuje rýchlu likviditu podniku
- **časové rozlíšenie** – tvoria zostatky účtov časového rozlíšenia príjmov budúcich období a nákladov budúcich období (Knápková, Pavelková a Šteker 2013)

2.3.1.2 Pasíva

Pasíva sa vo finančnej praxi označujú za stranu zdrojov financovania podniku. V nich sa hodnotí finančná štruktúra analyzovaného podniku, ktorá predstavuje štruktúru podnikového kapitálu, z ktorého je financovaný majetok firmy. Na rozdiel od aktív, ktoré sú členené z hľadiska času, pasíva sú hlavne členené z hľadiska vlastníctva zdrojov financovania. Na základe tohto hľadiska sa pasíva rozlišujú na vlastné zdroje a cudzie zdroje. (Růčková, 2011)

Pasíva teda poskytujú prehľad o finančnej štruktúre podniku, tzn. že obsahujú zdroje financovania podnikového majetku. Pasíva sa delia na:

- **vlastný kapitál** – tvorí ho základný kapitál, kapitálové fondy, rezervné fondy, nedeliteľné fondy a ďalšie fondy tvorené zo zisku, výsledok hospodárenia minulých rokov a bežného účtovného obdobia
 - **základný kapitál** – ide o upísaný kapitál, vzniká hlavne pri založení spoločnosti, ak sa v určitom období vykazuje strata a neuhradí sa inou formou, tak zvyčajne dochádza k vynútenému zníženiu základného kapitálu
 - **kapitálové fondy** – tvoria externý kapitál, ktorý podnik nadobudol zvonku, do kapitálových fondov patria emisné ážio, oceňovacie rozdiely z precenenia majetku a záväzkov, oceňovacie rozdiely pri premenách spoločnosti, kapitálové fondy sa môžu vytvárať z vkladov alebo darov spoločníkov, ktoré nezvyšujú základný kapitál
 - **rezervný fond, nedeliteľný fond a ďalšie fondy zo zisku** - vznikajú zo zisku interne, okrem rezervného fondu sem patria aj štatutárne fondy alebo napr. sociálny fond, taktiež sem môžeme zaradiť aj určité oceňovacie rozdiely či už z precenenia majetku alebo záväzkov, alebo oceňovacie rozdiely pri premenách spoločnosti

- **výsledok hospodárenia minulých rokov** – je tá časť zisku, ktorá nebola použitá ani na výplatu podielov na zisku vlastníkom, ani do rôznych fondov, prenáša sa do ďalšieho obdobia
- **cudzí zdroje** – členia sa na rezervy, dlhodobé a krátkodobé záväzky, dlhodobé a krátkodobé bankové úvery
 - **rezervy** – znižujú vykazovaný zisk, pretože sú tvorené na vrub nákladov podniku, predstavujú sumu peňazí, ktoré podnik musí v budúcnosti vynaložiť, tzn. že sa jedná o budúce záväzky, odpočítateľné rezervy pre účely zdanenia zisku sú jedine rezervy upravené zákonom o rezervách
 - **dlhodobé záväzky** – predstavujú záväzky voči dodávateľom dlhšie ako 1 rok, patria sem napr. dlhodobé zálohy od odberateľov, dlhodobé zmenky k úhrade, emitované dlhopisy
 - **krátkodobé záväzky** – predstavujú záväzky z obchodného styku kratšie ako 1 rok, medzi krátkodobé záväzky patria napr. krátkodobé zálohy od odberateľov, krátkodobé zmenky k úhrade, záväzky voči spoločníkom, inštitúciám alebo zamestnancom
 - **bankové úvery a výpomoci** – patria sem dlhodobé bankové úvery so splatnosťou dlhšou ako 1 rok, bežné úvery a krátkodobé finančné výpomoci, ktoré podniku poskytujú spoločníci obchodných spoločností a iné osoby ako banky
- **časové rozlíšenie** – tvoria zostatky účtov časového rozlíšenia výdajov budúcich období a výnosov budúcich období (Knápková, Pavelková a Šteker, 2013)

2.3.2 Výkaz zisku a straty

Výkaz zisku a straty tvoria výnosy, náklady a výsledok hospodárenia, pri čom výsledok hospodárenia zistíme ako rozdiel medzi celkovými výnosmi a celkovými nákladmi. V prípade, ak je výsledok hospodárenia kladný, tak podnik produkuje zisk a naopak, pokiaľ je výsledok hospodárenia záporný, podnik vykazuje stratu. Výnosy predstavujú peňažné čiastky, ktoré získal podnik za dané účtovné obdobie zo všetkých svojich činností, neľahdiac na to či došlo k ich inkasu v tomto účtovnom období. Náklady naopak predstavujú peňažné čiastky, ktoré podnik vynaložil na získanie výnosov v danom účtovnom období, bez ohľadu na to či došlo k ich skutočnému zaplateniu v tomto účtovnom období. Vo výkaze zisku a straty je každý

riadok označený buď písmenom, ktoré označuje nákladovú položku alebo rímskou číslicou, ktorá značí výnosovú položku. Pri súčte všetkých riadkov označenými písmenami dostaneme celkové náklady a rovnako pri súčte všetkých riadkov, ktoré sú označené rímskymi číslicami dostaneme celkové výnosy. Niektoré riadky nie sú označené písmenom alebo rímskou číslicou, ale plusom alebo hviezdíčkou. Položky takto označené, vznikli ako súčet alebo rozdiel konkrétnych výnosových a nákladových položiek. (Knápková, Pavelková a Šteker, 2013, s. 37-38)

Pri výkaze zisku a straty sa taktiež sleduje štruktúra výkazov a pohyb jednotlivých položiek. Zostavuje sa tiež v pravidelných intervaloch, väčšinou k poslednému dňu daného roku. V analýze výkazu zisku a straty sa zisťuje, ako konkrétne položky výkazu zisku a straty ovplyvňovali celkový výsledok hospodárenia. K hodnoteniu podnikovej ziskovosti sú teda veľmi dôležité informácie z výkazu zisku a straty. (Růčková, 2011, s. 31-32)

Výkaz zisku a straty môže byť zostavovaný v druhovom alebo účelovom členení. V druhovom členení sa sleduje, aké druhy nákladov boli vynaložené, tzn. povahu nákladov. Konkrétne druhy nákladov sa premietajú podľa časového hľadiska do výkazu zisku a straty v rámci zisťovaného obdobia bez ohľadu na to, na čo boli vynaložené. Z dôvodu zabezpečenia vecnej zhody nákladov a výnosov, sa v českom účtovníctve používajú položky aktivácie a zmeny stavu zásob vlastnej výroby, ktoré upravujú výnosy. Aktivácia znamená priznanie nákladov ich prenosom do aktív, to je vykonávané s cieľom zaistenia, aby náklady neovplyvňovali výsledok hospodárenia v tom období, v ktorom boli vynaložené, ale až keď nastane spotreba, prípadne používanie majetku. Zmyslom položky zmena stavu zásob vlastnej výroby je ovplyvňovanie výsledku hospodárenia nákladmi na výrobu až pri predaji zásob. Zmena stavu zásob vlastnej výroby je teda stanovená do rozvahy pre aktiváciu nákladov na výrobu, pri výrobe zásob a do výkazu zisku a straty pre prevod nákladov pri ich vyskladnení. A v účelovom členení sa sleduje, na aký účel boli náklady vynaložené, zaoberá sa teda príčinou vzniku nákladov. V tomto členení sú do výkazu zisku a straty premietnuté náklady na výrobu až v momente vykázania výnosu, ku ktorého naplneniu prispeli. Spomínané náklady sa nazývajú nákladmi výkonu, keďže je možné ich kalkulovať na výkon. Náklady vynaložené na správu a odbyt poväčšine nie je možné pripojiť k určitému výkonu a z toho dôvodu sú vo výkaze zisku a straty zobrazované v období, kedy došlo k ich vynaloženiu. Podniky najčastejšie využívajú druhové členenie výkazu zisku a straty, aj keď účelové členenie je pre užívateľov často vhodnejšie. K faktu, že podniky väčšinou používajú druhové členenie prispieva aj to, že v prípade použitia účelového členenia, česká legislatíva vyžaduje

v prílohe uviesť k účtovným výkazom aj druhové členenie. (Knápková, Pavelková a Šteker, 2013, s. 37-38)

Prvou časťou výkazu zisku a straty tvorí obchodná marža firmy, ktorá je rozdielom tržieb za predané zboží nachádzajúcich sa na prvom riadku a nákladov na predané zboží, ktoré nájdeme v druhom riadku výkazu zisku a straty. Významné čísla v časti obchodnej marže majú najmä podniky, ktoré sa orientujú na obchodnú činnosť. Ich cieľom je vytvárať čo najkladnejšiu obchodnú maržu. Vo výkaze zisku a straty ďalej nasledujú výkony, ktoré obsahujú tržby za predaj vlastných výrobkov a služieb, zmenu stavu zásob vlastnej činnosti a aktiváciu, v ktorej je obsiahnutá hodnota aktivovaných nákladov. Konkrétne výkonové položky je vhodné dôkladne analyzovať, pretože napr. rast tržieb za predaj vlastných výrobkov alebo služieb je veľmi pozitívny jav, ale napr. rast výkonov v dôsledku výrazného nárastu zmeny stavu zásob značí iba nárast zásob, ktoré v budúcnosti nemusia byť reálne predané a nevytvoria peňažný príjem. S položkou výkonu je spojená výkonová spotreba, ktorá obsahuje spotrebu materiálu a energií a služby, medzi tieto položky môžeme zaradiť napr. náklady na materiál, náklady na reprezentáciu, náklady na obstaranie drobného nehmotného majetku, nájomné, energie, cestovné alebo opravy a udržiavanie majetku. Podobne ako v obchodných podnikoch, pre ktoré je najvýznamnejšia obchodná marža, teda tržby za predané zboží a náklady vynaložené na predané zboží, tak vo výrobných podnikoch sú najpodstatnejšími výkony a výkonová spotreba. Nasledujúcou položkou je pridaná hodnota, ktorá značí hodnotu pridanú spracovaním, teda hodnotu pridanú vlastnou činnosťou podnikateľa k hodnote zakúpených medziproduktov. Pridaná hodnota vyjadruje ocenenie výrobných faktorov podniku a vytvorený zisk a zistíme ju tak, že k obchodnej marži pripočítame rozdiel výkonov a výkonovej spotreby, pri čom zvyšovanie pridanej hodnoty je veľmi kladne hodnotené. (Knápková, Pavelková a Šteker, 2013)

3 FINANČNÁ ANALÝZA

Finančná analýza slúži ku komplexnému zhodnoteniu finančnej situácie podniku. Umožňuje zistiť, či má podnik vhodnú kapitálovú štruktúru, dostatočnú ziskovosť, či efektívne využíva svoje aktíva, či je schopný splácať načas svoje záväzky a mnoho ďalších dôležitých faktov. Manažérom pomáha znalosť finančnej situácie spoločnosti adekvátne rozhodovať napr. pri získavaní finančných zdrojov, rozdeľovaní zisku, stanovení optimálnej finančnej štruktúry, poskytovaní obchodných úverov, rozmiestnení voľných peňažných prostriedkov. Finančná analýza je potrebná nielen k charakterizovaniu minulej situácie podniku, ale hlavne pre prognózu a približné stanovenie budúceho vývoja, je nevyhnutnou súčasťou finančného riadenia firmy a slúži ako spätné zistenie, tzn. či sa mu podarilo naplniť predpoklady, ako si počínal v jednotlivých oblastiach a naopak či nastala taká situácia, ktorej sa chcel podnik vyhnúť, resp. s ktorou vôbec nepočítal. V tomto prípade platí, že čo sa stalo v minulosti už nie je možné zmeniť, no môže umožniť získanie cenných faktov, ktoré môžu byť prospešné pre budúcnosť podniku. Výsledky finančnej analýzy sú dôležité nielen pre vlastnú potrebu spoločnosti, ale aj pre subjekty, ktoré nie sú súčasťou firmy, ale súvisia s ňou finančne alebo hospodársky. (Knápková, Pavelková a Šteker 2013, s. 17)

Manažéri požadujú finančnú analýzu pre krátkodobé, ale hlavne pre dlhodobé finančné riadenie podniku. Finančná analýza obsahuje celé rozpätie metód potrebných k riešeniu rôznych rozhodovacích úloh a mala by byť taktiež dôležitou súčasťou riadenia výkonnosti firmy, ktorý sa orientuje na hodnotové riadenie. Pre rozhodovanie potrebujú finančnú analýzu nielen manažéri podniku, ale aj obchodní partneri, konkurenti, investori, zamestnanci, štátne a zahraničné inštitúcie, burzovní makléri a taktiež aj odborná verejnosť. Preto je veľmi dôležité uvedomiť si, pre koho sa finančná analýza spracováva, a to z toho dôvodu, že každá záujmová skupina požaduje rozdielne informácie. Veritelia sa zaujímajú predovšetkým o schopnosť svojich obchodných partnerov platiť záväzky, teda o likviditu obchodných partnerov. Konkurenti sa pokúšajú získať informácie hlavne o tých podnikoch, ktoré sú úspešné na trhu kvôli inšpirácii na aplikovanie kvalitných praktík. Vlastníkov spoločnosti zaujíma hlavne rentabilita vloženého kapitálu, takže návratnosť vložených prostriedkov a nových potencionálnych investorov zaujíma celkové finančné zdravie firmy. (Knápková, Pavelková a Šteker 2013, s. 17-18)

3.1 Zdroje informácií

Vypracovanie finančnej analýzy požaduje získanie informácií, ktoré sú základom pre kvalitné spracovanie a dosiahnutie dôležitých výsledkov. Základným zdrojom dát sú účtovné výkazy podniku, tzn. rozvaha a výkaz zisku a straty. Rozvaha poskytuje pohľad na majetkovú a finančnú štruktúru podniku. Na strane aktív poskytuje prehľad o štruktúre majetku a jeho výške, na strane pasív podáva prehľad o spôsobe financovania tohto majetku. V časti vlastného kapitálu na strane pasív sa nachádza výsledok hospodárenia, ktorý je podstatnou informáciou v rozvahe a vychádza z výkazu zisku a straty, kde je konkrétne zachytená jeho tvorba. Výsledok hospodárenia predstavuje rozdiel medzi výnosmi a nákladmi podniku. (Knápková, Pavelková a Šteker, 2013)

Výkazy sú podrobnejšie vysvetlené v kapitole reportingu, konkrétne rozvaha v kapitole 2.3.1 a v kapitole 2.3.2 výkaz zisku a straty.

3.2 Výsledok hospodárenia

V rámci výkazu zisku a straty sa nachádza niekoľko druhov výsledkov hospodárenia, ktoré sa odlišujú tým, aké náklady a výnosy do nich vstupujú. Výsledok hospodárenia členíme na VH z provozných činností, z finančnej činnosti, VH za bežnú činnosť, VH z mimoriadnej činnosti, VH za účtovné obdobie, ktorý je čistým ziskom a môžeme taktiež stanoviť zisk pred zdanením a zisk pred úrokmi a zdanením. (Růčková, 2011, s. 32)

➤ Výsledok hospodárenia z provozných činností

Výsledok hospodárenia z provozných činností je stanovený z hlavných a pravidelných činností podniku, a to u väčšiny podnikov či už výrobných, obchodných alebo iných. Pri výrobnom podniku pozostáva hlavne z predaja vlastných výrobkov a služieb, od ktorých sa odrátajú náklady podniku, napr. výrobná spotreba, odpisy, osobné náklady, dane a poplatky. V obchodnom podniku je tvorený najmä obchodnou maržou podniku, tzn. rozdielom tržieb za predaj zboží a nákladov vynaložených na predané zboží. VH z provozných činností je veľmi dôležitou položkou, pretože odzrkadľuje schopnosť podniku vytvárať kladný VH zo svojej hlavnej činnosti. (Dluhošová 2010, s. 57; Růčková, 2011, s. 32)

Provozný výsledok hospodárenia je pre každý podnik veľmi podstatnou položkou, pretože poukazuje na to, ako si podnik počíнал v jeho rozhodujúcej zárobkovej činnosti. Zistíme ho rozdielom všetkých provozných výnosov a všetkých provozných nákladov. Medzi provozné výnosy patria tržby za predaj zboží, výkony, tržby z predaja dlhodobého majetku a materiálu,

ostatné provozné výnosy a prevod provozných výnosov. K provozným nákladom zaraďujeme náklady vynaložené na predané zboží, výkonovú spotrebu, osobné náklady, dane a poplatky, odpisy dlhodobého hmotného a nehmotného majetku, zostatkovú cenu predaného dlhodobého majetku a materiálu, zmenu stavu rezerv a opravných položiek a ostatné provozné náklady. (Knápková, Pavelková a Šteker, 2013, s. 43)

➤ **Výsledok hospodárenia z finančnej činnosti**

Výsledok hospodárenia z finančnej činnosti sa spája s financovaním a s finančnými operáciami podniku. Finančný výsledok hospodárenia určíme rozdielom všetkých finančných výnosov a všetkých finančných nákladov a býva záporný u väčšiny nefinančných podnikov. Medzi finančné výnosy zaraďujeme tržby z predaja cenných papierov, výnosy z predaja dlhodobého a krátkodobého finančného majetku, výnosy z precenených cenných papierov a derivátov, výnosové úroky a ostatné finančné výnosy. K finančným nákladom patria predané cenné papiere a podiely, náklady z finančného majetku, náklady z precenenia cenných papierov a derivátov, zmena stavu rezerv a opravných položiek vo finančnej oblasti, nákladové úroky, ostatné finančné náklady a prevod finančných nákladov. Výsledok hospodárenia za bežnú činnosť zistíme tak, že sčítame provozný a finančný výsledok hospodárenia a následne hodnotu, ktorú dostaneme, znížime o daň z príjmov z bežnej činnosti. (Dluhošová, 2010, s. 58; Knápková, Pavelková a Šteker, 2013, s. 43-44)

➤ **Výsledok hospodárenia z mimoriadnej činnosti**

Výsledok hospodárenia z mimoriadnej činnosti vychádza z neočakávaných a nepravidelných činností podniku. Stanovuje sa ako rozdiel mimoriadnych výnosov a mimoriadnych nákladov, ktorý sa znižuje ešte o daň z príjmov z mimoriadnej činnosti. Utvorí sa napr. v dôsledku zmien spôsobu oceňovania majetku, prebytkov na majetku u finančných investícií a finančných účtov, mánk a škôd. (Dluhošová, 2010, s. 58; Knápková, Pavelková a Šteker, 2013, s. 44)

➤ **EAT, EBT a EBIT**

EAT je čistý zisk, ktorý predstavuje výsledok hospodárenia za účtovné obdobie a tvoria ho výsledok hospodárenia za bežnú činnosť a výsledok hospodárenia z mimoriadnej činnosti. EAT zobrazuje efekt dosiahnutý vlastníckmi. EBT je zisk pred zdanením, nazýva sa aj ako hrubý zisk a EBIT je zisk pred úrokmi a zdanením, ktorý meria účinok z hospodárskej činnosti bez ohľadu na to, aká je štruktúra financovania. (Dluhošová, 2010, s. 59; Knápková, Pavelková a Šteker, 2013, s. 44)

3.3 Pomerové ukazovatele

Pomerové ukazovatele sú najčastejšou a najobľúbenejšou metódou finančnej analýzy, pretože zabezpečujú pomerne rýchly a zároveň nie príliš nákladný obraz o hlavných finančných charakteristikách podniku. Vyznačujú vzájomnú súvislosť pomocou podielu medzi dvomi alebo viacerými absolútnymi ukazovateľmi a zväčša vychádzajú z rozvahy a výkazu zisku a straty. Charakter stavových veličín, ktoré zachycujú okamžitý stav k určitému dňu, majú údaje stanovené z rozvahy a údaje z výkazu zisku a straty sú intervalovými, resp. tokovými veličinami, ktoré vyznačujú výsledky činnosti za dané obdobie. (Sedláček, 2011, s. 55)

3.3.1 Rentabilita

V podnikateľských aktivitách sa meria pomocou ukazovateľov rentability zárobková činnosť, úroveň zhodnotenia vynaložených zdrojov v podobe kapitálu, aktív, prípadne ďalších, ktoré sú vyjadrené v peňažných jednotkách. Rentabilita preukazuje o schopnosti podniku tvoriť nové zdroje a využitím investovaného kapitálu dosahovať zisku. Pri výpočte rentability sa v čitateli nachádza určitý druh výsledku hospodárenia a v menovateli určitý druh kapitálu, prípadne tržby podľa toho, akú rentabilitu sa snažíme zistiť. O ukazovatele rentability majú najväčší záujem vlastníci, akcionári spoločnosti a prípadní noví investori, každopádne aj pre ďalšie skupiny majú svoju nepochybnú hodnotu. Ukazovatele rentability prispievajú k hodnoteniu súhrnnej efektívnosti konkrétnej činnosti a mali by mať rastúcu tendenciu v časovom rámci. (Čižinská a Marinič, 2010, s. 164; Růčková, 2011, s. 51-52)

➤ Rentabilita aktív – ROA

V prípade rentability aktív sa pri výpočte dáva do pomeru zisk, väčšinou zisk pred úrokmi a zdanením – EBIT, a celkové aktíva spoločnosti. ROA vyjadruje návratnosť vloženého kapitálu v podobe aktív a pokladá sa za rozhodujúce kritérium rentability z toho dôvodu, že sa v ňom porovnáva zisk s celkovými aktívami bez ohľadu na to, z ktorých zdrojov sú presne financované, a tak odráža celkovú výnosnosť kapitálu. Rentabilita aktív je vhodná pre meranie súhrnnej efektívnosti, pretože hodnotí celkovú výnosnosť vloženého kapitálu a schopnosť reprodukcie kapitálu, preto je finančná štruktúra pri tomto ukazovateli nepodstatná. (Čižinská a Marinič, 2010, s. 166; Dluhošová, 2010, s. 80; Růčková, 2011, s. 53)

➤ Rentabilita vlastného kapitálu – ROE

ROE zistíme tak, že do pomeru dávame čistý zisk a vlastný kapitál, ktorý vykazuje spoločnosť. Pomocou rentability vlastného kapitálu vlastníci, akcionári, spoločníci a ďalší investori

môžu vidieť či ich investovaný kapitál generuje požadovaný výnos, a či sa efektívne využíva s mierou jeho investičného rizika. Investor nesie relatívne veľké riziko a je pre neho veľmi dôležité, aby rentabilita vlastného kapitálu bola vyššia ako úroky, ktoré by za určitých okolností pri inom spôsobe financovania mohol získať. Pokiaľ by sa ROE dlhodobo zdržiavalo pod úrovňou výnosnosti cenných papierov garantovaných štátom, tak by sa investori snažili investovať svoj kapitál pre nich výhodnejším spôsobom, a v tom prípade by bol podnik pravdepodobne odsúdený k zániku. Na základe toho môžeme tvrdiť, že cena vlastného kapitálu je vyššia ako cena cudzieho kapitálu, tzn. že vlastný kapitál je drahší ako cudzie zdroje. (Sedláček, 2011, s. 57)

➤ Rentabilita tržieb – ROS

Pri určení rentability tržieb sa v čitateli nachádza výsledok hospodárenia v rozličných podobách a v menovateli sú prítomné tržby podniku opäť v rôznych podobách, VH a tržby sa upravujú podľa účelu analýzy. Pre požiadavky vnútropodnikového riadenia firmy, ukazovateľ rentability tržieb obsahuje zisk pred zdanením – EBT. Naopak v prípade porovnania viacerých firiem je vhodné využiť zisk pred úrokmi a zdanením – EBIT, v ktorom sa odstráni vplyv rozličného úrokového zaťaženia cudzieho kapitálu u konkrétnych podnikov. V určení tržieb sa najčastejšie využívajú tržby z provozného výsledku hospodárenia, hlavne ak použijeme provozný výsledok hospodárenia, ak využijeme čistý zisk, tak sa odporúča obsiahnuť celkové tržby. ROS hovorí, aký veľký zisk je schopný podnik generovať na korunu tržieb. (Dluhošová, 2010, s. 82; Růčková, 2011, s. 56)

3.3.2 Zadlženost'

Ukazovatele zadlženosti pomáhajú k určení výšky rizika, ktorý podnik znáša pri štruktúre a pomere vlastného kapitálu a cudzích zdrojov. Platí, že čím má podnik vyššiu zadlženosť, tak tým väčšie riziko podstupuje, z toho dôvodu, že nehľadiac na to ako práve na tom firma je, tak je povinná byť schopná splácať svoje záväzky. Vlastný kapitál je drahší ako cudzí kapitál, a tak istá výška zadlženia je pre podnik výhodná. Úroky ako časť nákladov znižujú zisk, z ktorého sa hradia dane, takže úroky z cudzieho kapitálu taktiež znižujú daňovú záťaž podniku, nazýva sa to daňový štít alebo daňový efekt. Pri výplate podielu na zisku nejde o daňovo uznateľnú položku. Úroveň rizika, ktorému sa podrobuje investor, ovplyvňuje cenu kapitálu a platí, že čím vyššie riziko podstupuje, tým vyššiu cenu požaduje za investovaný kapitál. Náklady súvisiace so ziskom určitého typu kapitálu sú podmienené taktiež dobou jeho splatnosti a riskom pre užívateľa. Dlhšia doba splatnosti určitého kapitálu je spojená

s vyššou cenou, ktorú treba za kapitál uhradiť. Vlastný kapitál, ktorého splatnosť je neobmedzená, je najdrahší, ale zase pre užívateľa najbezpečnejším zdrojom financovania a najmenej riskantným kapitálom. Naopak cenovo najvýhodnejší je krátkodobý cudzí kapitál, ale zase najrizikovejší, pretože ho musí podnik čo najskôr splatiť. Každý podnik by sa mal snažiť o dosiahnutie optimálnej finančnej štruktúry a držať čo najvhodnejší pomer vlastného a cudzieho kapitálu, keďže tento pomer rozhoduje o výške nákladov na kapitál. (Knápková, Pavelková a Šteker, 2013, s. 85)

➤ **Celková zadlženosť**

Celkovú zadlženosť zistíme ako podiel cudzích zdrojov a celkových aktív. Stanovuje, koľko veriteľov sa podieľa na celkovom kapitále firmy, z ktorého sa financuje majetok podniku. Čím je vyššia hodnota celkovej zadlženosti, tým vyššie riziko veritelia podstupujú, preto preferujú nízku hodnotu tohto ukazovateľa. Celková zadlženosť ovplyvňuje výnosnosť podniku a veriteľské riziko a má význam hlavne pre dlhodobých veriteľov, napr. pre komerčné banky. Vlastníci podniku na rozdiel od veriteľov vyhľadávajú väčšiu finančnú páku kvôli zvýšeniu svojich výnosov, pokiaľ je však celková zadlženosť vyššia ako odborový priemer, tak bude pre podnik ťažké nadobudnúť ďalšie zdroje bez zvýšenia vlastného kapitálu, pretože veritelia by neboli ochotní požičiavať firme ďalšie prostriedky alebo len v tom prípade, že by bola vyššia úroková sadzba. Každopádne, celková zadlženosť nie je negatívnym javom, pretože nie je nevyhnutné, aby sa k financovaniu využíval iba vlastný kapitál. (Dluhošová, 2010, s. 78; Sedláček, 2011, s. 63-64)

➤ **Koeficient samofinancovania**

Koeficient samofinancovania je opačným ukazovateľom ako celková zadlženosť. Určíme ho teda tak, že do pomeru k celkovým aktívam dosadíme do čitateľa hodnotu vlastného kapitálu. Vyjadruje finančnú nezávislosť podniku. (Sedláček, 2011, s. 64)

➤ **Miera zadlženosti**

Mieru zadlženosti stanovíme pomerom cudzieho a vlastného kapitálu a je podstatná pre banku pri žiadaní o nový úver, na základe ktorého sa rozhoduje, či ho podniku poskytne alebo nie. Pre posúdenie poskytnutia úveru je významný časový vývoj miery zadlženosti v tom ohľade, či sa podiel cudzích zdrojov k vlastnému kapitálu zvyšuje alebo znižuje a oznamuje, v akom rozsahu môžu byť nároky veriteľov ohrozené. Záujem býva venovaný nielen účasti vlastného a cudzieho kapitálu vo finančnej štruktúre podniku, ale aj zloženiu zdrojov s ohľadom na splatnosť. Menej rizikové sú dlhodobé zdroje, ktoré sú ale ohodnotené

vyššou cenou dlhodobých zdrojov financovania, naopak vyššie riziko predstavujú krátkodobé zdroje, ale sú zase finančne výhodnejšie. K tomuto účelu sa využíva napríklad podiel dlhodobých cudzích zdrojov k celkovým dlhodobým zdrojom alebo podiel dlhodobých cudzích zdrojov k cudzím zdrojom. (Knápková, Pavelková a Šteker, 2013, s. 86-87)

➤ **Úrokové krytie**

Úrokové krytie nám stanovuje, koľkokrát je vyšší zisk podniku ako úroky a dáva najavo, aká veľká je bezpečnostná medzera pre veriteľov. Určíme ho ako pomer EBIT k nákladovým úrokom. Hodnota úrokového krytia by mala byť minimálne trojnásobná, aby po zaplatení úrokov zostal ešte dostatočne veľký zisk, pretože v prípade, ak je úrokové krytie rovné hodnote 1, resp. 100 %, tak podnik by generoval výsledok hospodárenia len na úhradu úrokov, ak by bol ukazovateľ dokonca nižší ako táto hodnota, tak by podnik nezabezpečil ani úhradu úrokov. (Dluhošová, 2010, s. 79; Růčková, 2011, s. 59)

➤ **Úrokové zaťaženie**

Úrokové zaťaženie stanovíme v obrátenom pomere ako úrokové krytie, tzn. že v čitateli sa nachádzajú nákladové úroky a v menovateli EBIT. Na základe úrokového zaťaženia zistíme, akú časť vytvoreného zisku pred zdanením a úrokmi čerpajú práve úroky. Dlhodobo nízke úrokové zaťaženie pripúšťa vyšší podiel cudzích zdrojov. (Dluhošová, 2010, s. 79)

➤ **Dlhodobá a bežná zadlženosť**

Dlhodobá zadlženosť nám ukazuje, aká časť aktív sa financuje dlhodobými dlhmi, bežná zadlženosť zase, aká časť aktív je financovaná krátkodobými dlhmi. Tieto ukazovatele nám pomáhajú určiť najvyhovujúcejší pomer medzi dlhodobými a krátkodobými cudzími zdrojmi. Dlhodobú zadlženosť vypočítame ako podiel dlhodobého cudzieho kapitálu a celkových aktív. Bežnú zadlženosť zistíme tak, že do čitateľa dosadíme krátkodobý cudzí kapitál a do menovateľa celkové aktíva. (Sedláček, 2011, s. 65)

➤ **Krytie dlhodobého majetku dlhodobými zdrojmi**

S týmto ukazovateľom súvisí zlaté pravidlo financovania, ktoré znie, že dlhodobý majetok by mal byť krytý dlhodobými zdrojmi. Zistíme ho tak, že v čitateli sa nachádza súčet vlastného kapitálu a dlhodobých cudzích zdrojov, v menovateli sa nachádza dlhodobý majetok. V prípade, že je výsledok nižší ako 1, tak v podniku môžu nastať problémy s úhradou svojich záväzkov, pretože krátkodobými zdrojmi pokrýva aj časť dlhodobého majetku. Čistý pracovný kapitál je záporný a podnik podkapitalizovaný, hovoríme teda o agresívnej stratégii

financovania, ktorá je lacnejšia, ale zase rizikovejšia. Ak je hodnota vyššia ako 1, tak je podnik finančne stabilný, ale zase drahšími dlhodobými zdrojmi financuje aj krátkodobý majetok. V tomto prípade je čistý pracovný kapitál kladný a podnik prekapitalizovaný, táto stratégia je bezpečnejšia, ale zase drahšia a nazývame ju konzervatívnou stratégiu financovania. Ak je hodnota rovná 1 alebo veľmi blízka tejto hodnote, tak sa jedná o neutrálnu stratégiu financovania, podnik financuje dlhodobý majetok dlhodobými zdrojmi a krátkodobý majetok krátkodobými zdrojmi. (Knápková, Pavelková a Šteker, 2013, s. 88-89)

➤ **Krytie dlhodobého majetku vlastným kapitálom**

Tento ukazovateľ určíme tak, že dáme do pomeru vlastný kapitál a dlhodobý majetok podniku. Ak zistíme, že hodnota je vyššia ako 1, tak podnik využíva vlastný kapitál aj k financovaniu krátkodobého majetku a uprednostňuje finančnú stabilitu pred vyšším výnosom. Aby nebola ohrozená nepretržitosť podnikania nutnosťou splácania dlhov, tak sa odporúča, aby podnik z väčšej časti financoval dlhodobý majetok vlastným kapitálom. (Knápková, Pavelková a Šteker, 2013, s. 87-88)

3.3.3 Likvidita

Likviditou rozumieme schopnosť podniku hradiť svoje záväzky, inkasovať čo najrýchlejšie prostriedky pre uhradenie požadovaných platieb. Pri určení likvidity sa v čitateli nachádza to, čím je možné zaplatiť a v menovateli to, čím je nutné zaplatiť. Poznáme tri stupne likvidity a rozdeľujeme ich podľa toho, ako rýchlo sme schopný získať prostriedky na úhradu. Do čitateľa dosadzujeme krátkodobý majetok s odlišnou dobou premenenia na finančné prostriedky a v menovateli vystupujú pri všetkých troch stupňoch likvidity krátkodobé cudzie zdroje, ktoré zahŕňajú krátkodobé záväzky, krátkodobé bankové úvery a krátkodobé finančné výpomoci. (Dluhošová, 2010, s. 82; Knápková, Pavelková a Šteker, 2013, s. 91)

➤ **Okamžitá likvidita – I. stupeň likvidity**

Okamžitá likvidita predstavuje najužšie vymedzenie likvidity a určíme ju tak, že do čitateľa dosadíme krátkodobý finančný majetok podniku a do menovateľa krátkodobé cudzie zdroje. Odporúčané hodnoty pre likviditu I. stupňa sú medzi 0,2 až 0,5 a príliš veľké hodnoty okamžitej likvidity nasvedčujú o neefektívnom využití finančných prostriedkov. (Růčková, 2011, s. 49; Knápková, Pavelková a Šteker, 2013, s. 92)

➤ **Pohotová likvidita – II. stupeň likvidity**

Pohotovú likviditu stanovíme tak, že v čitateli znížime obežné aktíva o zásoby a v menovateli sa budú opäť vyskytovať krátkodobé cudzie zdroje. Týmto spôsobom sa z obežných aktív berú do úvahy iba pohotové prostriedky. Odporúčaná hodnota II. stupňa likvidity je medzi 1 až 1,5 a pokiaľ by bola hodnota nižšia ako 1, tak by bol podnik povinný vyrovnať sa so svojimi záväzkami tým spôsobom, že by bol nútený predat' svoje zásoby. Pre veriteľov podniku je vyhovujúcejšia vyššia hodnota, ktorá nie je ale výhodná pre vedenie a akcionárov podniku, pretože podstatné množstvo pohotových prostriedkov viazaných v obežných aktívach zabezpečujú iba malý alebo dokonca žiadny úrok. (Dluhošová, 2010, s. 83; Růčková, 2011, s. 50)

➤ **Bežná likvidita – III. stupeň likvidity**

Bežnú likviditu zistíme tak, že do pomeru dáme obežné aktíva, a tak ako pri všetkých stupňoch likvidity, do menovateľa dosadíme krátkodobé cudzie zdroje. Obežné aktíva vyjadrujú potencionálny objem peňažných prostriedkov. Pre III. stupeň likvidity je odporúčaná hodnota medzi 1,5 až 2,5 a informuje veriteľa, ako by bol schopný uhradiť svoje záväzky voči nemu, ak by premenil všetky obežné aktíva v krátkej dobe na hotovosť. V prípade bežnej likvidity je ale možné, že nastane situácia, kedy nebude možné všetky obežné aktíva premeniť v krátkom čase na hotovosť. (Dluhošová, 2010, s. 82-83; Růčková, 2011, s. 50)

3.3.4 Aktivita

Aktivita predstavuje schopnosť podniku efektívne hospodáriť s vlastnými aktívami, vyjadruje schopnosť podniku zužitkovať vložené finančné prostriedky a viazanosť konkrétnych častí kapitálu v konkrétnych druhoch aktív a pasív. Ukazovatele aktivity väčšinou interpretujú obrat jednotlivých položiek a dobu obratu týchto položiek. Dobu obratu určíme vždy tým spôsobom, že prevrátíme čitateľa a menovateľa, ktoré máme stanovené pri obrate danej položky a tento podiel vynásobíme ešte počtom dní v roku, pri čom väčšinou sa uvažuje s 360 dňami. (Sedláček, 2011, s. 60; Růčková, 2011, s. 60)

➤ **Obrat a doba obratu celkových aktív**

Ukazovateľ obratu celkových aktív predstavuje intenzitu využitia celkových aktív. Určíme ho podielom tržieb a celkových aktív. Najvhodnejšie je použiť tržby za predaj zboží a tržby za predaj vlastných výrobkov a služieb. Odporúčaná hodnota je minimálne 1 a čím je vyššia,

tým efektívnejšie využíva podnik svoj majetok. Naopak, nízka hodnota hovorí o neefektívnom využití majetku podniku a o nepomernej majetkovej vybavenosti. Doba obratu celkových aktív stanovuje dobu, za ktorú nastane obrat celkových aktív vo vzťahu k tržbám. Čím je kratšia doba obratu celkových aktív, tým je to pre podnik lepšie. (Dluhošová, 2010, s. 86-87; Knápková, Pavelková a Šteker, 2013, s. 104)

➤ **Obrat dlhodobého majetku**

Obrat dlhodobého majetku zistíme tak, že dáme do pomeru tržby a dlhodobý majetok podniku. Ukazovateľ určuje efektívnosť využívania dlhodobého majetku a ovplyvňuje ho odpísanie majetku, pretože pri dosiahnutí rovnako vysokých tržieb je obrat dlhodobého majetku vyšší v prípade odpísanejšieho majetku. (Knápková, Pavelková a Šteker, 2013, s. 104)

➤ **Obrat zásob a doba obratu zásob**

Obrat zásob stanovíme ako podiel tržieb a zásob. Určuje, koľkokrát sú zásoby podniku behom roku predané a zase naskladnené. Doba obratu zásob vyjadruje priemerný počet dní, počas ktorých sú v podniku viazané zásoby buď do doby, kým sa spotrebujú alebo do doby, kým dôjde k ich predaju. (Sedláček, 2011, s. 61-62)

➤ **Obrat pohľadávok a doba obratu pohľadávok**

Ukazovateľ obratu pohľadávok zistíme podielom tržieb a pohľadávok. Pomocou neho zistíme, koľkokrát do roka nám vzniknú pohľadávky a nastane ich úhrada. Doba obratu pohľadávok nám zase udáva dobu, počas ktorej od momentu predaja na obchodný úver dôjde k prijatiu platby od odberateľov. Odporúčanou dobou je bežná doba splatnosti faktúr, pričom každá faktúra má vlastnú dobu splatnosti. (Růčková, 2011, s. 61; Knápková, Pavelková a Šteker, 2013, s. 105)

➤ **Obrat záväzkov a doba obratu záväzkov**

Obrat záväzkov určíme ako podiel tržieb a záväzkov. Vyjadruje, koľkokrát do roka uhradíme vzniknuté záväzky. Doba obratu záväzkov určuje priemernú dobu, ktorá uplynie od vzniku záväzku po jeho úhradu. (Růčková, 2011, s. 61)

4 ZHRNUTIE TEORETICKEJ ČASTI

Teoretická časť bakalárskej práce je zameraná hlavne na objasnenie pojmu reporting, pričom prvá kapitola je venovaná pojmu controlling, ktorý je s reportingom navzájom prepojený. V hlavnej oblasti bakalárskej práce, teda v oblasti reportingu, je vysvetlený rozdiel medzi externými a internými užívateľmi reportingu, približuje sa interný reporting a definuje sa osoba nazývaná controller. Z pohľadu kritérií riadenia výkonnosti sa objasňuje kritérium vlastníkov a kritérium managementu spoločnosti. Ďalej sú v teoretickej časti definované účtovné výkazy, ktorými sú rozvaha a výkaz zisku a straty a je vysvetlené ich členenie. Rozvaha sa delí na aktíva a pasíva, pričom aktíva sa členia na dlhodobý majetok a obežné aktíva a pasíva na vlastný kapitál a cudzie zdroje. Výkaz zisku a straty obsahuje výnosy, náklady a výsledok hospodárenia, ktorý zistíme rozdielom celkových výnosov a celkových nákladov. V ďalšej kapitole je vysvetlený pojem finančná analýza a súčasne členenie výsledkov hospodárenia a pomerových ukazovateľov, ktoré sa využívajú vo finančnej analýze. Pomerovými ukazovateľmi sú rentabilita, zadlženosť, likvidita a aktivita.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 CHARAKTERISTIKA SPOLOČNOSTI XY, A.S.

5.1 Základné informácie

Firma XY, a.s. pôsobí v Olomouckom kraji, do obchodného registra bola zapísaná dňa 21. júna 2012. V súčasnosti patrí medzi rýchlo sa rozvíjajúce spoločnosti, ktorej v poslednom období narastá medziročne obrat a dosahuje vysokého štandardu. Ďalej patrí medzi významného zamestnávateľa na trhu, pretože z roka na rok rapídne narastá počet zamestnancov. Výrobné prevádzky má spoločnosť v obciach Horka nad Moravou a Mohelnice. Spoločnosť sa rozhodla expandovať aj mimo ČR, a to konkrétne do Slovenskej republiky. Najväčšími odberateľmi firmy XY, a.s. sú Miele, spol. s.r.o. Česká republika, Hella Autotechnik, s.r.o. Mohelnice a Siemens, s.r.o. Česká republika.

Spoločnosť sa orientuje na automobilový priemysel, výroba a montáž patria medzi hlavnú podnikateľskú činnosť, konkrétne sa firma najviac sústreďuje na vlastnú výrobu strojov, montáž jednoúčelových strojov, montáž automobilových výrobkov, kompletizáciu montážnych prípravkov, výrobu a montáž skúšobných prípravkov. Ďalej sa zaoberá poskytovaním služieb, zaistením vnútroštátnej dopravy a špedíciou. Firma sa zameriava na poskytovanie kvalitných výrobkov a služieb svojim zákazníkom a kvalitu sa snaží maximalizovať využívaním systému certifikácie ISO.

Primárnym cieľom firmy je rozširovanie portfólia výrobkov o výrobky technologicky vyspelé a aj naďalej sa snažiť maximalizovať kvalitu týchto výrobkov v dôsledku maximálnej spokojnosti zákazníkov. Maximálnu kvalitu sa snaží spoločnosť dosahovať v spolupráci s konštrukčným programom Creo Parametric, ktorý zabezpečuje kompletne riadenie výrobného procesu. Rýchlu realizáciu zákaziek zabezpečuje variabilita montážnych liniek a zároveň aj aktivity, ktoré firma realizuje v oblasti ľudských zdrojov, čo má za následok efektívny prístup k technicko-hospodárskym zamestnancom a robotníkom. Ďalším cieľom je naďalej využívanie moderných technológií a know-how, aby firma XY, a.s. mohla aj v budúcnosti byť výhradným dodávateľom spoločnosti Hella Autotechnik, s.r.o. Mohelnice.

5.2 Predmet podnikania

Predmetom podnikania spoločnosti XY, a.s. je výroba, obchod a služby, medzi ktoré patrí aj inštalácia, opravy elektrických strojov a prístrojov, elektronických a telekomunikačných zariadení. Ďalej sprostredkovanie zamestnania na území Českej republiky pre všetky druhy

práce v automobilovom priemysle občanom ČR a ich rodinným príslušníkom, a taktiež občanom štátov EU/EHP a ich rodinným príslušníkom. A to podľa zákona o zamestnanosti – vyhľadávanie zamestnania pre fyzickú osobu, ktorá sa o prácu uchádza, vyhľadávanie zamestnancov pre zamestnávateľa, ktorí hľadajú nové pracovné sily, zamestnanie fyzických osôb za účelom výkonu ich práce pre inú právnickú alebo fyzickú osobu, ktorá prácu prideľuje a dohliada na jej prevedenie, poradenská a informačná činnosť v oblasti pracovných príležitostí.

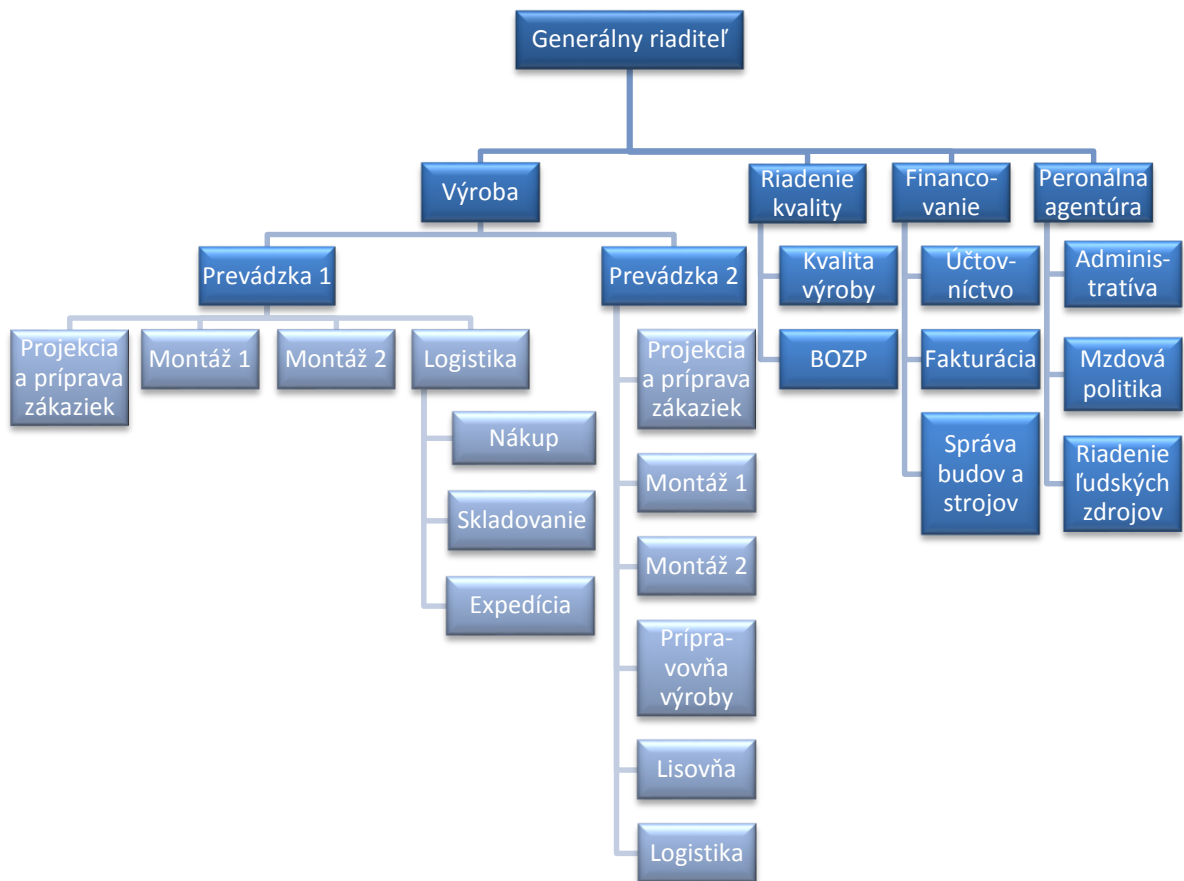
5.3 Organizačná štruktúra

Spoločnosť XY, a.s. je riadená dvomi vlastníkami, ktorí sú zároveň aj jedinými akcionármi tejto firmy. Jeden z vlastníkov má už viac ako dvadsaťročnú skúsenosť s prácou v oblasti automobilového priemyslu.

Vedúci výroby je priamo podriadený vrcholovému managementu spoločnosti, ktorý sa skladá práve z vlastníkov spoločnosti, pri čom vedúci výroby sa nachádzajú v každej prevádzke, tzn. aj v Horkej nad Moravou, aj v Mohelnici. Náplňou práce vedúceho výroby je riadenie projektov a výroby, zostavovanie plánov výroby, analýza efektivity výroby a prevádzky, kontrola dodržiavania noriem kvality, koordinácia výrobných kapacít a jednanie so zákazníkmi.

Personálna agentúra spoločnosti sa zaoberá prenájmom pracovnej sily. Snaží sa orientovať na územie Moravy, v ktorom sa snaží získavať predovšetkým pracovníkov na pozíciu robotníka. Spolupracuje so všetkými druhmi firiem, či už malými, strednými alebo aj nadnárodnými spoločnosťami. Pri výbere personálna agentúra zaručuje objektivitu, individualitu a samozrejme aj kvalitu služieb.

V organizačnej štruktúre spoločnosti XY, a.s. prevažujú prvky centralizovaného riadenia, a to z toho dôvodu, že jednotlivé úlohy vyžadujú presnú navigáciu, pretože sú prevádzané oddelene. Zamestnanci sa združujú do jednotlivých útvarov podľa kvalifikácie, prevádzaných činností alebo podobne vykonávaných úloh. Štruktúra má funkčný charakter, tzn. že je založená na funkčnom zameraní jednotlivých útvarov, používa sa v malých a stredných podnikoch.

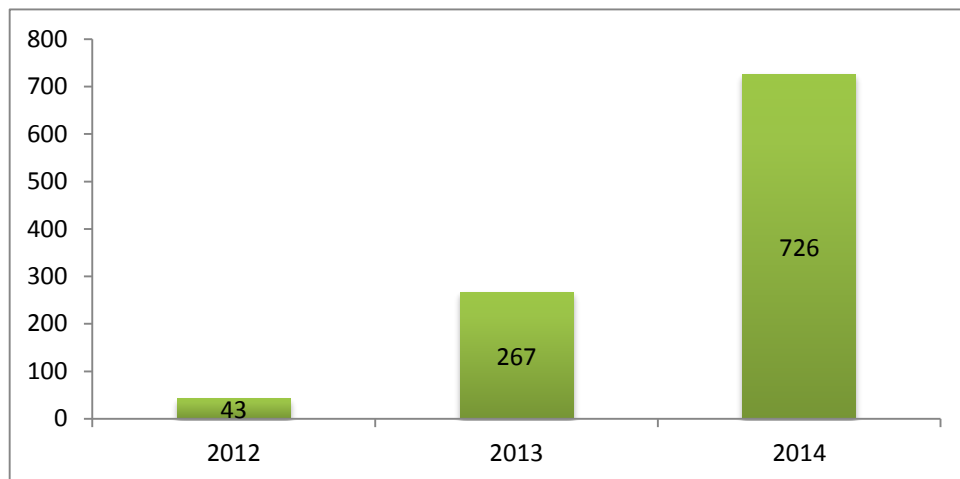

Obr. 1 Organizačná štruktúra spoločnosti XY, a.s.

5.4 Zamestnanci

Pri vzniku spoločnosti dňa 21. júna 2012 mala firma iba troch zamestnancov, no postupne s rastom firmy rástol aj počet zamestnancov a koncom roku 2012 spoločnosť zamestnávala 43 ľudí. Postupne firma rástla aj v ďalšom roku, rozširovala výrobné zázemie a aktivity personálnej agentúry a na konci roku 2013 spoločnosť zamestnávala 267 pracovníkov. Najväčší prírastok zamestnancov, hlavne robotníkov, nastal v 3. štvrtroku roku 2014, v ktorom došlo k otvoreniu novej prevádzky v Mohelnici. Na konci roku 2014 firma zamestnávala až 726 zamestnancov, takže sa takmer stornásobil počet zamestnancov oproti predošlému roku, ale prevažne sa jedná o dočasných pracovníkov, stálych zamestnancov je z tohto počtu 233. Plánovanie zamestnanosti prebieha v polročnom časovom horizonte. Postupným nárastom zamestnancov, a to hlavne robotníkov, klesala pochopiteľne aj priemerná mzda zamestnancov spoločnosti. V roku 2012 bola na hodnote 20 443 Kč a v roku 2014 si priemerne zamestnanec firmy XY, a.s. zarobil mesačne 18 910 Kč.

Medzi zamestnancov v súčasnosti v najväčšom množstve patria hlavne robotníci, u ktorých nie je rozhodujúcim faktorom vzdelanie, ale manuálna zručnosť, telesná zdatnosť, aktívny prístup k splneniu stanovených úloh, spoľahlivosť a samostatnosť a technicko-hospodárski zamestnanci, u ktorých je rozhodujúce najmä splnenie stanovených úloh.

Obr. 2 Vývoj zamestnancov spoločnosti XY, a.s.

5.5 Proces výroby

Firma XY, a.s. sa zaoberá sériovou výrobou. Využívajú sa špecializované stroje na základe špecializácie pracovísk, ktoré sú vytvorené z dôvodu opakovateľnosti výroby. V procese výroby sa sleduje dosiahnutá kvalita a zmetkovitosť výrobkov a zároveň aj vyťaženosť jednotlivých liniek. Dosiahnutá kvalita sa kontroluje prostredníctvom hodnotiaceho formulára, ktorý je k dispozícii v tlačenej podobe, a kontrola akosti prebieha formou referenčných vzorov. Spoločnosť ďalej používa konštrukčný program Creo Parametric, čo je 3D CAD parametrický modelár, ktorý poskytuje veľkú škálu výkonných funkcií pre konštrukciu výrobku. Zaručuje kvalitu, flexibilitu a vysokú produktivitu práce.

V spoločnosti sa uplatňuje logistická metóda sekvenčných dodávok, pri čom dodávky jednotlivých komponentov k záverečnej montáži sú dodávané v slede prebiehajúcich projektov. Koneční výrobcovia automobilov si stanovili tento systém z dôvodu vylúčenia nadbytočných zásob v montážnom závode. Dodávateľ upravuje nákupný plán v metóde sekvenčných dodávok tak, aby v správnej sekvencii doručil potrebné komponenty v požadovanom čase a množstve.

V súčasnosti sa zatiaľ naplno využíva výrobné kapacity v prevádzke Horka nad Moravou, pri čom ranná zmena pokrýva až 60 % požadovaného množstva, takže je najviac vyťaženou. V priebehu poobednej zmeny sa pokryje zostávajúce požadované množstvo, prípadne vzniknuté výkyvy.

5.6 Odvetvie

Hlavnou náplňou firmy XY, a.s. je výroba, montáž, lisovanie a ďalšie súvisiace činnosti. Vzhľadom k tomu je spoločnosť zaradená do kategórie CZ-NACE 29 – výroba motorových vozidiel, prívesov a návesov, okrem motocyklov. Konkrétne firma patrí do skupiny CZ-NACE 29.3 – výroba dielov a príslušenstva pre motorové vozidlá a ich motory.

5.7 Úroveň reportingu a controllingu

V súčasnosti spoločnosť nemá presne stanovený ani reportingový, ani controllingový systém. V podstate sú tieto aktivity pokryté nesystematickou tvorbou tabuliek, ojedinelých analýz a určitým sledovaním či už vo finančnej, alebo inej podobe. Úroveň reportingu a controllingu je tak zatiaľ na veľmi nízkej úrovni v rámci spoločnosti. Situácia by sa však mala zmeniť od júna 2015 a zavedenie reportingu a controllingu bude mať v kompetencii nová finančná riaditeľka spoločnosti.

6 ANALÝZA FINANČNEJ SITUÁCIE PODNIKU

V nasledujúcej kapitole sa budeme venovať analýze súčasnej finančnej situácie podniku prostredníctvom účtovných výkazov – rozvahy a výkazu zisku a straty od začiatku existencie spoločnosti až po súčasnosť, teda od roku 2012 po rok 2014 a následne pomocou pomero- vých ukazovateľov. Zistené hodnoty nám pomôžu čo najlepšie analyzovať spoločnosť a tým pádom aj previesť reporting spoločnosti. V dôsledku toho, že v spoločnosti XY, a.s. ešte nie je ustálená výrobná a administratívna štruktúra, nebudeme firmu porovnávať s odvetvím v oddiele CZ-NACE 29.

Účtovné výkazy za rok 2012 a 2013 sa nachádzajú v prílohe 1. Spoločnosť je auditovaná a kompletne výkazy za rok 2014 ešte nie sú k dispozícii, z toho dôvodu sa nenachádzajú v prílohe. Tento postup sme so spoločnosťou konzultovali a spoločnosť s tým súhlasí.

6.1 Rozvaha

V prvom kroku sa budeme venovať rozvahe spoločnosti XY, a.s. v rokoch 2012 až 2014. Rozdelíme si rozvahu na aktíva a pasíva a uvedieme v jednotlivých častiach rozvahy najdôležitejšie zložky, ktorým sa budeme venovať.

6.1.1 Aktíva

Tab. 1 Aktíva spoločnosti XY, a.s.

(v tis. Kč)	2012		2013		2014	
AKTÍVA CELKOM	11 613	100,00%	30 620	100,00%	235 121	100,00%
Dlhodobý majetok	782	6,73%	6 457	21,09%	152 268	64,76%
DHM	782	6,73%	5 994	19,58%	151 035	64,24%
<i>Pozemky</i>	420	3,62%	1 770	5,78%	22 044	9,38%
<i>Stavby</i>	0	0,00%	1 072	3,50%	1 872	0,80%
<i>Samostatné movité veci</i>	302	2,60%	1 554	5,08%	9 459	4,02%
<i>Nedokončený DHM</i>	60	0,51%	1 598	5,22%	117 660	50,04%
DNM	0	0,00%	463	1,51%	1 233	0,52%
DFM	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Obežné aktíva	10 823	93,20%	24 163	78,91%	82 358	35,03%
<i>Zásoby</i>	0	0,00%	227	0,74%	285	0,12%
Dlhodobé pohľadávky	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%

Krátkodobé pohľadávky	1 569	13,51%	15 593	50,92%	77 939	33,15%
<i>Pohľadávky z obchodných vzťahov</i>	1 520	13,10%	12 199	39,84%	48 241	20,52%
<i>Krátkodobé poskytnuté zálohy</i>	48	0,41%	903	2,95%	27 867	11,85%
<i>Dohadné účty aktívne</i>	0	0,00%	0	0,00%	186	0,08%
<i>Iné pohľadávky</i>	0	0,00%	2491	8,13%	1 645	0,7%
Krátkodobý finančný majetok	9 255	79,69%	8 343	27,25%	4 134	1,76%
Časové rozlíšenie	8	0,07%	0	0,00%	495	0,21%

Už z prvej tabuľky aktív podniku môžeme vidieť, že v prípade spoločnosti, ktorá existuje krátko na trhu, sú veľmi výrazné zmeny v jednotlivých rokoch. Spôsobené to je tým, že firma narastá veľmi rýchlym tempom v dôsledku rapídnej investičnej činnosti a to najmä v roku 2014, keď sa aktíva spoločnosti zvýšili z 30,6 milióna Kč až na 235,1 milióna.

Najvyšší nárast nastal v prípade dlhodobého hmotného majetku spoločnosti. V roku 2012 DHM činil 782 tisíc Kč, v tomto roku firma nakúpila zatiaľ len administratívne vybavenie, firemné automobily a časť strojného vybavenia, pri čom zvyšné stroje si požičala od hlavného dodávateľa Hella Mohelnice. V prvom roku si spoločnosť prenajímala výrobnú halu od karosárskych dielni Evy Sedláčkovej. V nasledujúcom roku 2013 sa zvýšila hodnota DHM na 6 miliónov Kč. Spôsobené to bolo najmä výstavbou vlastnej mobilnej haly, zakúpením výrobných zariadení, nákladného automobilu, ďalšieho firemného automobilu a administratívneho vybavenia. V poslednom sledovanom roku 2014 nastal úplne najvyšší nárast DHM a to až na hodnotu 152,3 milióna Kč, čo je oproti predošlému roku zvýšenie v absolútnom vyjadrení až o 146,3 milióna. Zapríčinené to bolo výstavbou novej prevádzky v Mohelnici, s realizáciou ktorej súvisí výstavba výrobných a skladovacích priestorov, kde boli zakúpené strojné zariadenia, kompresory, lisy, mostový žeriav, prepravné kontajnery, vysokozdvížne vozíky a ďalšie zariadenia potrebné k prevádzke. Ďalším dôvodom zvýšenia hodnoty DHM v roku 2014 bolo kúpenie nových pozemkov, kde sa v minulosti nachádzal areál poľnohospodárskeho družstva. Na kúpenom pozemku sa nachádzajú haly, ktoré sa začali rekonštruovať v tom istom roku, samozrejme, rekonštrukcia stále pokračuje a dňa 1. júna 2015 by mali byť zavedené do výroby nové výrobné a skladovacie haly vrátane nových strojov a potrebného vybavenia. Z tohto dôvodu tvorí veľkú časť DHM v roku 2014 nedokončený dlhodobý hmotný majetok.

V roku 2012 nevykazovala spoločnosť žiadny dlhodobý nehmotný majetok. V nasledujúcich rokoch sa táto situácia zmení, ale podiel DNM na celkových aktívach spoločnosti bude len okolo 1 % v roku 2013 aj 2014. V ďalšom roku, teda v roku 2013 firma kúpila konštrukčný program Creo Parametric a spolu s ním aj softwarové vybavenie Microsoft Office. V roku 2014 spoločnosť vytvorila vlastné webové stránky, zabezpečila si ďalšie softwarové vybavenie, ale hlavne kúpila podnikový informačný systém Helios Orange.

V prvých dvoch sledovaných rokoch tvoria výraznú časť aktív obežné aktíva, ktoré tvorili v roku 2012 až 93 % celkových aktív a v roku 2013 79 %, čo veľmi nezodpovedalo tomu, že ide o výrobnú firmu. V roku 2014 sa už táto situácia zmenila a pomer obežných aktív k dlhodobému majetku bol 35 % k 65 %. Nárast obežných aktív v roku 2013 bol spôsobený nárastom krátkodobých pohľadávok, ktoré tvorili najmä pohľadávky z obchodných vzťahov. Spoločnosť sa snaží znižovať držanie krátkodobého finančného majetku a aj vzhľadom k tomu, že u ostatných položiek aktív evidujeme nárast, tvorí KFM len necelé 2 % celkových aktív z pôvodných 27 % v roku 2013, v roku 2012 dokonca tvoril KFM až takmer 80 % celkových aktív. Vo všetkých troch sledovaných rokoch zásoby tvorili minimálne percento, resp. v roku 2012 sa dokonca nevykazovali žiadne zásoby. Spôsobené to je tým, že spoločnosť požaduje, aby bolo čo najpresnejšie dodávané potrebné množstvo komponentov na finálnu výrobu, a tak nemusela držať žiadne zbytočné zásoby na sklade.

6.1.2 Pasíva

Tab. 2 Pasíva spoločnosti XY, a.s.

(v tis. Kč)	2012		2013		2014	
PASÍVA CELKOM	11 613	100,00%	30 620	100,00%	235 121	100,00%
Vlastný kapitál	4 515	38,88%	17 072	55,75%	43 366	18,44%
Základný kapitál	2 000	17,22%	2 000	6,53%	2 000	0,85%
Kapitálové fondy	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Rezervné a ostatné fondy	0	0,00%	200	0,65%	200	0,08%
VH minulých rokov	0	0,00%	0	0,00%	14 238	6,06%
VH bežného obdobia	2 515	21,66%	14 872	48,57%	26 928	11,45%
Cudzie zdroje	7 098	61,12%	14 042	45,86%	191 831	81,59%
Rezervy	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Dlhodobé záväzky	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%

Krátkodobé závazky	5 501	47,37%	14 033	45,83%	76 607	32,58%
<i>Závazky z obchodných vzťahov</i>	2 101	18,09%	3 705	12,10%	50 594	21,52%
<i>Závazky k zamestnancom</i>	614	5,29%	3 918	12,79%	11 071	4,71%
<i>Závazky zo SZ a ZP</i>	348	3,00%	2 186	7,14%	6 341	2,70%
<i>Štát – daňové závazky</i>	1 805	15,54%	4 185	13,67%	509	0,21%
<i>Krátkodobé prijaté zálohy</i>	0	0,00%	0	0,00%	7 973	3,39%
<i>Dohadné účty pasívne</i>	633	5,45%	0	0,00%	0	0,00%
<i>Iné závazky</i>	0	0,00%	39	0,13%	119	0,05%
Bankové úvery a výpomoci	1 597	13,75%	9	0,03%	115 224	49,01%
<i>Bankové úvery dlhodobé</i>	0	0,00%	0	0,00%	105 722	44,97%
<i>Krátkodobé bankové úvery</i>	0	0,00%	0	0,00%	4 243	1,80%
<i>Krátkodobé finančné výpomoci</i>	1597	13,75%	9	0,03%	5 259	2,24%
Časové rozlíšenie	0	0,00%	-495	-1,61%	-76	-0,03%

Z tabuľky pasív podniku môžeme vyčítať, že vlastný kapitál postupne narastá, pri čom hodnota základného kapitálu ostáva stále na hodnote 2 miliónov Kč. Tento fakt naznačuje ziskovosť spoločnosti, ktorú taktiež pochopiteľne môžeme vidieť v pasívach a výsledok hospodárenia tvorí väčšinu vlastného kapitálu. Výsledok hospodárenia bežného účtovného obdobia z roka na rok narastá rýchlym tempom. V roku 2014 tvoril až 26,9 milióna Kč, pričom v roku 2012 podnik generoval zisk v hodnote 2,5 milióna a v roku 2013 14,9 milióna. Ďalšou položkou pasív sú rezervné fondy, ktoré má spoločnosť v hodnote 200 tisíc Kč, aj keď v prvý deň roku 2014 začal platiť nový zákon o obchodných spoločnostiach, ktorý hovorí, že akciové spoločnosti a spoločnosti s ručením obmedzeným nie sú povinné vytvárať rezervný fond pre potrebu krytia eventuality strát, ktoré môžu nastať v budúcnosti. Aj keď by firma v súčasnosti mohla rozpustiť rezervný fond, tak momentálne o tom neuvažuje.

V roku 2012 a 2013 sú cudzie zdroje tvorené najmä krátkodobými záväzkami, pričom v roku 2013 sa skladali cudzie zdroje, až na 9 tisíc Kč krátkodobých finančných výpomocí, len z krátkodobých záväzkov. V roku 2014 sa táto situácia mení, z dôvodu realizácie výstavby novej prevádzky v Mohelnici. Firma si vypožičiava hlavne dlhodobé bankové úvery na obstaranie dlhodobého hmotného majetku, ktoré predstavujú až 105,7 milióna Kč, aj keď krátkodobé záväzky sa oproti predošlému roku 2013 tiež zvýšili z pôvodných 14 miliónov Kč na 76,6 milióna, pričom najväčšiu časť tvorili záväzky z obchodných vzťahov, konkrétne

50,6 milióna. Na základe týchto skutočností, cudzie zdroje tvoria v roku 2014 až takmer 82 % celkových pasív. V roku 2012 bola hodnota cudzích zdrojov tiež vyššia ako hodnota vlastného kapitálu, konkrétne 61 %, ale v tom čase bola úplne iná situácia podniku, pretože v roku 2012 cudzie zdroje tvorili len 7,1 milióna Kč a v roku 2014 až 191,8 milióna Kč.

6.2 Výkaz zisku a straty

V ďalšom kroku budeme analyzovať výkaz zisku a straty firmy XY, a.s. v sledovaných rokoch 2012 až 2014.

Tab. 3 Výkaz zisku a straty spoločnosti XY, a.s.

(v tis. Kč)	2012		2013		2014	
VÝNOSY	13 043	100,00 %	92 511	100,00 %	244 846	100,00 %
Tržby za predaj zboží	0	0,00%	5	0,00%	0	0,00%
Výkony	13 039	99,97%	91 590	99,00%	243 041	99,26%
Tržby z predaja DM a materiálu	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Ostatné provozné výnosy	0	0,00%	521	0,83%	1799	0,74%
Ostatné finančné výnosy	4	0,03%	33	0,16%	5	0,00%
Výnosové úroky	0	0,00%	10	0,02%	1	0,00%
NÁKLADY	10 529	100,00 %	77 352	100,00 %	217 918	100,00 %
Náklady na predané zboží	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Výkonová spotreba	4 987	47,37%	28 884	37,34%	50 874	23,34%
<i>Spotreba materiálu a energie</i>	4 701	44,65%	25 019	32,34%	40 016	18,36%
<i>Služby</i>	286	2,72%	3865	5,00%	10 858	4,98%
Osobné náklady	4 845	46,02%	44 029	56,92%	157 001	72,05%
<i>Mzdové náklady</i>	3 615	34,33%	32 600	42,14%	117 213	53,79%
<i>Náklady na SZ a ZP</i>	1 206	11,46%	10 942	14,15%	39 143	17,96%
<i>Sociálne náklady</i>	24	0,23%	488	0,63%	645	0,3%
Dane a poplatky	7	0,07%	28	0,04%	564	0,26%
Odpisy DHM a DNM	76	0,72%	519	0,67%	111	0,05%
Ostatné provozné náklady	10	0,09%	113	0,15%	151	0,07%
Nákladové úroky	0	0,00%	0	0,00%	588	0,27%
Ostatné finančné náklady	9	0,09%	111	0,14%	2 312	1,06%

Daň z příjmu za běžnou činnost	594	5,64%	3 601	4,66%	6 317	2,90%
---------------------------------------	-----	-------	-------	-------	-------	-------

Pri pohľade na výkaz zisku a straty, tak ako pri pohľade na rozvahu, hneď môžeme vidieť, že ide o mladý podnik, ktorý stále investuje do provoznej oblasti. Z výkazu zisku a straty môžeme, na základe položky výkonov, ihneď spozorovať, že sa jedná o výrobný podnik, resp. podnik poskytujúci služby, pretože výkony tvoria takmer celé výnosy. V jednotlivých rokoch sú výkony v spoločnosti XY, a.s. tvorené iba z tržieb za predaj vlastných výrobkov a služieb. Výkony rastú z roka na rok rapídny tempom, v roku 2012 predstavovali 13 miliónov Kč, v roku 2013 91,6 milióna Kč a v roku 2014 až 243 miliónov, je to spôsobené najmä tým, že neustále rastie počet výrobných projektov, pri čom sa počíta s tým, že bude narastať aj naďalej. V priebehu roku 2015 je naplánovaná výstavba obchodnej sekcie, ktorá bude mať v kompetencii priamu kúpu montážnych komponentov prostredníctvom subdodávateľov koncernu Hella.

Napriek tomu, že výkony spoločnosti sa z roka na rok zvyšujú, výkonová spotreba rastie omnoho miernejším tempom, ale iba absolútne, pretože percentuálne klesá, konkrétne v roku 2012 tvorila 47 % celkových nákladov, v roku 2013 37 % a v roku 2014 len 23 %. Naopak osobné náklady rapídne narastajú, keď v roku 2012 sa podieľali na celkových nákladoch hodnotou 4,8 milióna Kč, v roku 2013 44 miliónmi Kč a v roku 2014 až 157 miliónmi. Osobné náklady z najväčšej časti tvoria mzdové náklady a za následok rapídneho rastu osobných nákladov z roka na rok má predovšetkým vývoj firmy, tzn. že spolu s rastom podniku rastie aj počet zamestnancov. V roku 2012 zamestnávala firma 43 zamestnancov, v ďalšom roku 267 a v roku 2014 až 726 zamestnancov.

V rokoch 2012 a 2013 nemala firma požičané žiadne peniaze prostredníctvom bankových úverov, využívala iba krátkodobé finančné výpomoci, preto je hodnota nákladových úrokov v týchto dvoch rokoch nulová. V poslednom sledovanom roku sa táto situácia mení, firma získala prostriedky na výstavbu prevádzky v Mohelnici najmä prostredníctvom dlhodobých bankových úverov a nákladové úroky v tomto roku činili 588 tisíc, ale predpokladá sa, že hodnota nákladových úrokov bude v ďalších sledovaných rokoch ešte vyššia.

Pochopiteľne s rastom výsledku hospodárenia narastá aj daň z príjmu za bežnú činnosť, ktorá sa počíta práve z čistého zisku podniku v danom období, a keď v roku 2012 tvorila daň 594 tisíc Kč, v roku 2014 až 6,3 milióna, čo je viac ako desaťnásobne vyššia hodnota, v roku

2013 činila daň za bežnú činnosť 3,6 milióna. Ďalšie položky výkazu zisku a straty spoločnosti sú zanedbateľné vzhľadom k celkovým výnosom a nákladom, ale dá sa očakávať, že aj naďalej postupne s rastom spoločnosti, budú narastať aj ostatné položky podniku, ktoré sa nachádzajú vo výkaze zisku a straty.

6.3 Výsledok hospodárenia

Tab. 4 Výsledky hospodárenia spoločnosti XY, a.s.

	2012	2013	2014
VH z provoznej činnosti	3 114	18 542	36 139
VH z finančnej činnosti	-5	-69	-2 306
VH z mimoriadnej činnosti	0	0	0
EBIT	3 109	18 473	33833
nákladové úroky	0	0	588
EBT	3 109	18 473	33 245
Daň	594	3 601	6 317
EAT	2515	14 872	26 928

Výsledok hospodárenia bežného účtovného obdobia podniku, teda čistý zisk, rastie rapídne z roka na rok, v roku 2012 činil 2,5 milióna Kč, v roku 2013 14,9 milióna a v roku 2014 už 26,9 milióna. Zisk tvorí výhradne hlavná zárobková činnosť podniku, ktorú evidujeme vo výsledku hospodárenia z provoznej činnosti, konkrétne predaj výrobkov a služieb. Na základe toho môžeme tvrdiť, že si podnik počínal veľmi dobre vo svojej hlavnej zárobkovej činnosti v sledovaných obdobiach. Výsledok hospodárenia z finančnej činnosti, tak ako u väčšiny nefinančných podnikov, je záporný. Kým v prvých dvoch sledovaných rokoch znižoval celkový výsledok hospodárenia len o tisícky korún, v roku 2014 až o 2,3 milióna Kč, ale podobný vývoj sa dal očakávať vzhľadom k rýchlemu rastu spoločnosti a investovaniu do rozvoja podniku, s ktorým súvisia práve aj finančné náklady. Vo všetkých troch rokoch nedošlo k nejakej mimoriadnej udalosti, a tak VH z mimoriadnej činnosti je nulový počas rokov 2012 až 2014. Vzhľadom k tomu, zisk pred úrokmi a zdanením sme zistili súčtom VH z provoznej a finančnej činnosti. Zisk pred zdanením sa v rokoch 2012 a 2013 rovná zisku pred úrokmi a zdanením z toho dôvodu, že v týchto rokoch nemala firma požičané finančné prostriedky prostredníctvom bankových úverov, a tak sú v tomto období dvoch rokov nákladové úroky nulové. Situácia sa mení v roku 2014, keď firma z dôvodu výstavby prevádzky v Mohelnici nadobudla prostriedky práve pomocou úverov, hlavne dlhodobých,

a úroky v tomto roku predstavovali 588 tisíc Kč. Následne od zisku pred zdanením odčítame dane, ktoré sa s rastúcim výsledkom hospodárenia taktiež zvyšovali z roka na rok, a získame čistý zisk, resp. výsledok hospodárenia bežného účtovného obdobia.

6.4 Pomerové ukazovatele

6.4.1 Rentabilita

Tab. 5 Ukazovatele rentability spoločnosti XY, a.s.

		2012	2013	2014
Rentabilita aktív – ROA	EBIT / Celkové aktíva	26,77%	60,33%	14,39%
Rentabilita VK – ROE	EAT / VK	55,70%	87,11%	62,09%
Rentabilita tržieb – ROS	EBT / Tržby	23,84%	20,17%	13,68%

Prostredníctvom ukazovateľov rentability zisťujeme úroveň zhodnotenia vynaložených zdrojov na získanie žiadaného zisku, pri čom čím väčšiu hodnotu rentability podnik dosahuje, tým lepšie využíva vynaložené zdroje.

Jednotlivé rentability má podnik vo všetkých troch rokoch na vysokej úrovni, najmä rentabilitu vlastného kapitálu. Spôsobené to je tým, že vlastný kapitál spoločnosti tvorí hlavne výsledok hospodárenia z bežnej činnosti, resp. čistý zisk, ktorý sa nachádza vo výpočte ROE, okrem 2 miliónov Kč, ktoré tvorí základný kapitál vo všetkých sledovaných rokoch a okrem 200 tisíc Kč rezervných fondov v rokoch 2013 a 2014. V roku 2013 je hodnota ROE najvyššia, v roku 2012 je hodnota nižšia z toho dôvodu, že čistý zisk bol len o niečo vyšší ako položka základného kapitálu, ktorý jediný okrem výsledku hospodárenia za bežnú činnosť vytváral vlastný kapitál spoločnosti. V roku 2014 sa zase vlastný kapitál skladá aj z nerozdeleného výsledku hospodárenia minulých rokov. Môžeme ale hodnotiť, že hodnota ROE je vo všetkých troch rokoch nadštandardná. Vlastníci kapitálu podniku sa hlavne zameriavajú na ukazovateľ rentability vlastného kapitálu a zaciľujú sa na vysokú hodnotu práve tohto ukazovateľa.

Pri ukazovateli rentability aktív môžeme spozorovať veľké výkyvy v jednotlivých rokoch, hlavne porovnanie roku 2013 s predošlým aj s nasledujúcim obdobím. V porovnaní s rokom 2012 to je spôsobené tým, že podnik lepšie využíval vložené aktíva spoločnosti na dosiah-

nutie zisku pred úrokmi a zdanením, keď celkové aktíva sú takmer trikrát vyššie, ale výsledok hospodárenia až takmer šesťkrát vyšší oproti roku 2012. A v porovnaní s rokom 2014, to má za následok obrovský nárast aktív spoločnosti v súvislosti s výstavbou novej prevádzky v Mohelnici, pri čom až 50 % celkových aktív tvorí nedokončený dlhodobý hmotný majetok, ktorý je vo fáze zriaďovania a nie je ešte spôsobilý k užívaniu.

Rentabilita tržieb nám dáva v tomto prípade najväčšiu výpovednú hodnotu o tom, aký efektívny bol podnik v tom danom období, pretože porovnávame iba zisk, konkrétne zisk pred zdanením, k dosiahnutým tržbám za dané obdobie. Zistíme, aký veľký zisk podnik generoval na korunu tržieb. V roku 2012 to bolo 0,24 Kč na korunu tržieb, v roku 2013 0,2 Kč a v roku 2014 0,14 Kč, takže z tohto pohľadu bol podnik najefektívnejší v roku 2012. Vidíme, že v tomto prípade pri ukazovateli rentability tržieb sú najnižšie rozdiely z roka na rok, je to spôsobené tým, že pri veličinách, ktoré sa nachádzajú vo výpočte, neboli až také veľké zmeny ako hlavne pri rentabilite aktív.

6.4.2 Zadlženosť

Tab. 6 Ukazovatele zadlženosti spoločnosti XY, a.s.

		2012	2013	2014
Celková zadlženosť	CZ / Celkové aktíva	61,12%	45,86%	81,59%
Koeficient samofinancovania	VK / Celkové aktíva	38,88%	55,75%	18,44%
Miera zadlženosti	CZ / VK	1,57	0,82	4,42
Dlhodobé cudzie zdroje / Celkové dlhodobé zdroje	DCZ / Celkové dlhodobé zdroje	-	-	70,91%
Dlhodobé cudzie zdroje / Cudzie zdroje	DCZ / CZ	-	-	55,11%
Úrokové krytie	EBIT / Nákladové úroky	-	-	57,54
Úrokové zaťaženie	Nákladové úroky / EBIT	-	-	0,02
Dlhodobá zadlženosť	DCZ / Celkové aktíva	-	-	44,97%
Bežná zadlženosť	KCZ / Celkové aktíva	61,12%	45,86%	36,62%
Krytie dlhodobého majetku dlhodobými zdrojmi	(VK + DCZ) / Dlhodobý majetok	5,77	2,64	0,98
Krytie dlhodobého majetku vlastným kapitálom	VK / Dlhodobý majetok	5,77	2,64	0,28

Ukazovatele zadlženosti nám umožňujú zistiť, akú má podnik štruktúru kapitálu, pomer vlastného kapitálu a cudzieho kapitálu, pri čom platí, že čím má podnik vyššiu zadlženosť,

tým väčšie riziko podstupuje. Pre podnik je výhodné mať istú výšku zadlženosti, pretože vlastný kapitál je drahší ako cudzí kapitál, z ktorého úroky znižujú daňový efekt. Vlastný kapitál je síce najdrahším, ale zase najmenej riskantným a pre užívateľa najbezpečnejším zdrojom financovania. V kapitálovej štruktúre je zase najlacnejším krátkodobý cudzí kapitál, ale najrizikovejším, z toho dôvodu, že sa žiada jeho najrýchlejšie splatenie. Dlhodobý cudzí kapitál v porovnaní s krátkodobým je síce menej rizikovým, ale zase je to vykompenzované vyšším úrokom.

Z ukazovateľov celkovej zadlženosti, resp. koeficientu samofinancovania môžeme vidieť, že spoločnosť v poslednom sledovanom roku 2014 rapídne zvýšila pomer cudzích zdrojov k vlastnému kapitálu, opäť to má za následok stavba novej prevádzky v Mohelnici, ktorú firma financovala najmä prostredníctvom dlhodobých bankových úverov, ktoré činili až 45 % celkových aktív, zvyšnú časť tvorili najmä krátkodobé záväzky. V rokoch 2012 a 2013 predstavovali práve krátkodobé záväzky najpodstatnejšiu časť cudzích zdrojov, pri čom v roku 2013 sa skladali cudzie zdroje len z krátkodobých záväzkov okrem 9 tisíc Kč krátkodobých finančných výpomocí. V prvých dvoch sledovaných rokoch sa celková zadlženosť nachádza v hodnotách, v ktorých by sa mala pohybovať, ale v roku 2014 hodnota predstavujúca takmer 82 % je už príliš veľká, čo môže byť pre dlhodobých veriteľov, teda najmä pre komerčné banky, alarmujúci stav, a môžu požadovať vyššie úroky. Naopak, pre vlastníkov podniku je veľmi priaznivá táto situácia, pretože predstavuje veľkú finančnú páku.

Miera zadlženosti je veľmi podstatným ukazovateľom pre banku pri žiadaní o nový úver. V roku 2012 je táto hodnota približne 1,5 čo predstavuje, že cudzie zdroje sú v pomere 60:40, v roku 2013 sa zníži na 0,82, takže v tomto roku je vlastný kapitál spoločnosti väčší ako cudzie zdroje, čo je z pohľadu možného získania úveru veľmi priaznivá hodnota. Naopak táto situácia sa rapídne mení v roku 2014, kedy sú cudzie zdroje až takmer 4,5-krát vyššie ako vlastný kapitál, v tomto prípade by už bolo veľmi náročné získať ďalšie bankové úvery, a ak by úver banka poskytla, tak by s ním súvisel veľmi vysoký úrok. Vidíme, že v tomto roku dlhodobé cudzie zdroje predstavovali až 71 % celkových dlhodobých zdrojov a až 55 % cudzích zdrojov, čo nám jasne dokazuje, že na vybudovanie novej prevádzky boli použité najmä dlhodobé bankové úvery. V poslednom roku teda prvýkrát od začiatku svojej pôsobnosti podnik získal finančné prostriedky prostredníctvom bankových úverov oproti predošlým rokoch 2012 a 2013, keď firma vôbec nemala poskytnuté bankové úvery.

Z ukazovateľa úrokového krytia môžeme vyčítať, že podnik v roku 2014, teda jedine v ktorom môžeme stanoviť hodnotu tohto ukazovateľa, generoval zisk pred úrokmi a zdanením

až viac ako 57-krát vyšší ako predstavovali nákladové úroky. Bezpečnostná medzera pre veriteľov je teda dostatočne vysoká a po úhrade úrokov zostáva v podniku ešte dostatočne vysoký zisk pred zdanením. Úrokové zaťaženie nám určuje, že úroky z celkového zisku pred úrokmi a zdanením predstavujú len 2 %.

Dlhodobú zadlženosť môžeme opäť určiť len v poslednom sledovanom roku a je totožná s percentuálnou hodnotou, akú tvoria dlhodobé bankové úvery v pasívach spoločnosti, pretože dlhodobé bankové úvery sú jediným dlhodobým cudzím zdrojom. Zase bežná zadlženosť sa v rokoch 2012 a 2013 rovná percentuálnym hodnotám celkových cudzích zdrojov na celkových pasívach, resp. aktívach spoločnosti, pretože v týchto rokoch sa nevyužívali žiadne dlhodobé cudzie zdroje. V roku 2014, kedy sa nachádzajú v spoločnosti už dlhodobé cudzie zdroje, bežná zadlženosť predstavuje takmer 37%. V jednotlivých rokoch tak môžeme pozorovať klesajúcu tendenciu krátkodobých cudzích zdrojov na celkových aktívach.

Posledné dva ukazovatele zadlženosti, ktoré pri spoločnosti stanovujeme, sú v každom z prvých dvoch sledovaných rokoch v danom roku totožné. Opäť je to dané tým, že v tomto roku podnik neevidoval žiadne dlhodobé cudzie zdroje. Z týchto ukazovateľov sme zistili, že vlastný kapitál financoval okrem dlhodobého majetku aj obežné aktíva, takže v prvých dvoch rokoch podnik aplikoval konzervatívnu stratégiu financovania. Tak ako vo väčšine predošlých prípadov, aj v tomto sa situácia mení v poslednom sledovanom roku. Dlhodobý majetok je z 98 % krytý dlhodobými zdrojmi, aj keď len 28 % vlastným kapitálom, ale môžeme tvrdiť, že spoločnosť sa sústredila na to, aby bolo dodržané zlaté pravidlo financovania, síce táto hodnota nie je presne 1, ale rozdiel je zanedbateľný. Z toho vyplýva, že v roku 2014 firma zmenila svoju stratégiu financovania.

6.4.3 Likvidita

Tab. 7 Ukazovatele likvidity spoločnosti XY, a.s.

		2012	2013	2014	Odporúčané hodnoty
Okamžitá likvidita	KFM / KCZ	1,30	0,59	0,05	0,2 – 0,5
Pohotová likvidita	(OA – zásoby) / KCZ	1,52	1,70	0,95	1 – 1,5
Bežná likvidita	OA / KCZ	1,52	1,72	0,96	1,5 – 2,5

Likvidita predstavuje schopnosť podniku hraďiť svoje záväzky tým, že čo najrýchlejšie získa prostriedky na úhradu platieb požadovaných k zaplateniu. Stupne likvidity rozdeľujeme podľa toho, ako rýchlo je podnik schopný získať prostriedky na úhradu záväzkov.

Ukazovateľom okamžitej likvidity zistíme, akú časť krátkodobých záväzkov sme schopný uhradiť ihneď prostredníctvom finančných prostriedkov, ktoré máme v podniku prítomné buď v hotovosti, alebo na bankových účtoch, prípadne krátkodobo obchodovateľné cenné papiere. Odporúčaná hodnota je v rozmedzí 0,2 až 0,5. Môžeme si všimnúť, že v prvých dvoch rokoch, a hlavne v roku 2012, mala spoločnosť v držaní veľmi vysoký krátkodobý finančný majetok vzhľadom ku krátkodobým záväzkom v tom danom období. Svedčí to o neefektívnom využití finančných prostriedkov, pretože krátkodobý finančný majetok zabezpečuje veľmi nízke kladné úroky. V roku 2014 môžeme vidieť zase druhý protipól okamžitej likvidity, kedy dosahuje hodnoty len 0,05. Spôsobené to je tým, že kým krátkodobé záväzky spolu s rastom spoločnosti sa tiež zvyšovali a to obrovským tempom, pretože boli viac ako päťnásobné oproti roku 2013, tak naopak krátkodobý finančný majetok predstavoval len 50 % oproti roku 2013, z pôvodných 8,3 milióna Kč, len 4,1 milióna. Podnik by bol schopný uhradiť okamžite len 5 % krátkodobých záväzkov.

V prípade ukazovateľov pohotovostnej a bežnej likvidity, môžeme vidieť, že hodnoty sú v jednotlivých rokoch takmer totožné. Za následok to má snaha firmy nedržať na sklade žiadne zbytočné zásoby, takže požaduje čo najpresnejšie dodávanie potrebného množstva komponentov na finálnu výrobu. Zásoby predstavovali v rokoch 2013 a 2014 len hodnotu viac ako 200 tisíc Kč, preto je rozdiel v pohotovostnej a bežnej likvidite len pár stotín, v roku 2012 spoločnosť nevykazovala žiadne zásoby, a tak hodnota II. a III. stupňa likvidity je totožná. Získané hodnoty pohotovej a bežnej likvidity sa v rokoch 2012 a 2013 nachádzajú v odporučených číslach, resp. pohotová likvidita je v roku 2013 ešte o niečo vyššia. V roku 2014 nastáva ale opäť iná situácia, a ak by došlo k tomu, že by podnik musel uhradiť krátkodobé záväzky, tak na úhradu celých krátkodobých záväzkov by bol nútený predat' aj časť dlhodobého majetku, pretože celkové obežné aktíva majú nižšiu hodnotu ako krátkodobé záväzky a nepostačovali by na ich celú úhradu.

6.4.4 Aktivita

Tab. 8 Ukazovatele aktivity spoločnosti XY, a.s.

		2012	2013	2014
Obrat celkových aktív	Tržby / Celkové aktíva	1,12	2,99	1,03
Doba obratu celkových aktív	(Celkové aktíva / Tržby) * 360	321	121	349
Obrat dlhodobého majetku	Tržby / Dlhodobý majetok	16,67	14,19	1,60
Obrat pohľadávok	Tržby / Pohľadávky	8,31	5,87	3,12
Doba obratu pohľadávok	(Pohľadávky / Tržby) * 360	44	62	116
Obrat záväzkov	Tržby / Záväzky	2,37	6,53	3,17
Doba obratu záväzkov	(Záväzky / Tržby) * 360	152	56	114

Ukazovatele aktivity nám pomáhajú stanoviť, ako efektívne podnik hospodári s vlastnými aktívami. Interpretujú nám obrat a dobu obratu jednotlivých položiek. Tržby spoločnosti v jednotlivých rokoch predstavujú tržby za predaj vlastných výrobkov a služieb, ktoré tvoria celé výkony. Jedine v roku 2013 k tržbám pričítame ešte 5 tisíc Kč tržieb za predaj zboží. Pri výpočtoch doby obratu uvažujeme, že rok má 360 dní.

Opäť môžeme vidieť už pri obrate a dobe obratu celkových aktív veľké rozdiely hlavne v roku 2013 v porovnaní s predošlým a nasledujúcim rokom. V roku 2012 je obrat aktív preto taký nízky a doba obratu preto taká vysoká, lebo až 80 % celkových aktív sa skladalo z krátkodobého finančného majetku, ktorý nevytváral žiadne tržby a dlhodobý majetok činil len 7 % celkových aktív. V ďalšom roku 2013 sa táto situácia mení a v podniku už je prítomná väčšia hodnota majetku, ktorá prispieva k vytváraniu tržieb. V poslednom sledovanom roku je pokles obratu a nárast doby obratu celkových aktív na podobné hodnoty ako v roku 2012 spôsobený tým, že podnik eviduje v tomto roku príliš vysoký nedokončený dlhodobý hmotný majetok, ktorý sa na celkových aktívach podieľa až 50 %, pri čom nedokončený dlhodobý majetok, ktorý je vo fáze zriaďovania a nie je ešte spôsobilý k užívaniu, sa nepodieľa na produkovani tržieb. Práve preto je na tom podnik z hľadiska obratu a doby obratu celkových aktív viditeľne najlepšie v roku 2013. V prípade obratu dlhodobého majetku sú okolnosti nízkej hodnoty v roku 2014 rovnaké ako pri obrate celkových aktív.

Ukazovateľ doby obratu záväzkov by mal dosahovať aspoň také hodnoty ako doba obratu pohľadávok. Spoločnosti sa to darí v prvom roku existencie, keď doba obratu záväzkov je

viac ako trojnásobná oproti dobe obratu pohľadávok. V rokoch 2013 a 2014 sú hodnoty obratu a doby obratu pohľadávok a záväzkov podobné, ale doba obratu pohľadávok je o pár dní vyššia ako doba obratu záväzkov. V roku 2014 dosahuje obrat pohľadávok najnižšie a doba obratu pohľadávok najvyššie hodnoty spomedzi všetkých sledovaných rokov, meniaci sa trend by mal mať práveže opačnú hodnotu.

Ukazovateľmi aktivity sú aj obrat zásob a doba obratu zásob. No z toho dôvodu, že firma sa snaží čo najviac nedržať zbytočné zásoby na sklade, pretože požaduje čo možno najpresnejšie dodávanie potrebného množstva komponentov na finálnu výrobu, neuvádzame tieto ukazovatele. Zásoby netvorili v ani jednom z troch sledovaných rokov viac ako 1 % celkových aktív.

7 UKAZOVATELE INTERNÝCH PROCESOV

Tab. 9 Ukazovatele interných procesov spoločnosti XY, a.s.

	Súčasný stav
Využitie výrobnéj kapacity	62%
OEE – celková efektívnosť zariadení	60%
Plnenie projektov podľa výroby	85-140%
Zmetkovitosť – % chybných výrobkov	11%
Počet dní potrebných k spracovaniu cenovej kalkulácie	5
Počet vybavených objednávok (mesačne)	približne 100
Podiel osobných nákladov na celkových nákladoch	72%
Podiel jednotlivých prevádzok na celkových nákladoch	neevidované

Prostredníctvom niektorých ukazovateľov interných procesov – výroby, kvality, obchodu a nákladov, zistíme ako je na tom spoločnosť v súčasnosti z hľadiska efektivity využívania výrobnéj kapacity, celkovej efektívnosti zariadení, plnenia projektov, zmetkovitosti, ako dlho podniku trvá vyhotovenie nabídky, aký je v súčasnosti celkový počet vybavených objednávok a aký je podiel osobných nákladov na celkových nákladoch. V súčasnosti sa zatiaľ neeviduje podiel jednotlivých stredísk na celkových nákladoch, ale je to podstatný ukazovateľ, ktorý sa v budúcnosti bude v podniku určite sledovať.

Napriek tomu, že firma sa snaží využívať výrobnú kapacitu na maximum, podniku sa darí výrobnú kapacitu využívať na úrovni 62 %. Veľmi dobre je na tom podnik pri využívaní 85 % výrobnéj kapacity, ale bežne sa v podnikovej praxi stretávame s tým, že pokiaľ sa výrobná kapacita pohybuje na úrovni 70 %, tak je na tom podnik dosť dobre z hľadiska využitia výrobnéj kapacity. V našom prípade teda zatiaľ zaostávame za touto hodnotou, ale určite sa ju budeme snažiť dosiahnuť v blízkej budúcnosti. Celková efektívnosť zariadení, najmä montážnych a výrobných liniek, sa v spoločnosti nachádza na úrovni 60 %, čo je v rámci podmienok v Česku veľmi dobrá hodnota, pretože bežne sa OEE v českých podnikoch nachádza v rozmedzí 30 až 60 %. Obdobne ako pri výrobnéj kapacite, je na tom podnik veľmi dobre z hľadiska OEE, pokiaľ sa táto hodnota dostane na úroveň 85 %. Ukazovateľ plnenia projektov podľa výroby sa zapisuje ručne do hodnotiaceho archu prostredníctvom zamestnancov, pri čom ho odsúhlasuje majster výroby. V súčasnosti je hodnota plnenia medzi 85

až 140 %. Pokiaľ je hodnota vyššia ako 100 %, znamená to, že výrobné množstvo, ktoré bolo potrebné vyrobiť, sa vyrobilo skôr ako bolo plánované.

Zmetkovitosť súvisí s kvalitou výroby. Zákazníci požadujú, aby zakúpené výrobky mali takú kvalitu, za akú si zaplatili a preto je potrebné sledovať, aké percento zmetkov sa v procese výroby vyskytne. Súčasný stav zmetkovitosti je približne 11 %, čo je relatívne vysoké číslo a v budúcnosti je nutné znižovať túto hodnotu. Z toho dôvodu, že sa sleduje plnenie výroby podľa projektov, je možné zistiť, v akom výrobnom procese nastala chyba. Ak nastane, že výhradne v jednom procese dochádza k zmetkovitosti výrobkov, môžeme zistiť či je napr. chyba v stroji, alebo či k zmetkovitosti dochádza prostredníctvom určitého pracovníka, a tak môžeme učiniť potrebné opatrenia.

Z hľadiska obchodu môžeme určiť, aký počet dní je potrebný k spracovaniu cenovej kalkulácie a koľko objednávok sa približne mesačne obstará. V súčasnosti je potrebných 5 dní na spracovanie cenovej kalkulácie a približne 100 objednávok podnik vybaví mesačne. V budúcnosti sa bude spoločnosť snažiť skrátiť dobu spracovania cenovej kalkulácie a zvýšiť počet vybavených objednávok, dopomôcť by k tomu malo zavedenie vlastného obchodného oddelenia, ktoré sa bude snažiť získať väčší počet výrobných zákaziek a zlepšiť ich plánovanie.

Spoločnosť mala v súčasnosti príliš vysoký podiel osobných nákladov na celkových nákladoch a bude sa snažiť výrazne znížiť túto hodnotu. Všeobecne sa bude usilovať o zníženie celkových nákladov na čo najnižšiu úroveň, a k tomu by mohol dopomôcť prehľad o podiele jednotlivých prevádzok na celkových nákladoch, pretože zatiaľ spoločnosť kalkuluje náklady, resp. výnosy za obe prevádzky dokopy. Súhrnný prehľad zatiaľ prebieha kvôli nie úplne dokončenej druhej prevádzke v Mohelnici, v ktorej je ešte viazaný príliš vysoký nedokončený dlhodobý majetok, ale najneskôr pri úplnom dokončení prevádzky firma bude sledovať podiel jednotlivých prevádzok na celkových nákladoch.

8 ZHODNOTENIE, ODPORÚČANIE A NÁVRH K ZLEPŠENIU SITUÁCIE V SPOLOČNOSTI XY, A.S.

Praktická časť bola zameraná na spoločnosť XY, a.s., ktorá je relatívne mladou firmou, zápis do obchodného registra prebehol dňa 21. júna 2012. Sledovali sme jej vývoj od roku 2012 do roku 2014, teda od jej vzniku až po súčasnosť a zistili sme, že v prípade mladého podniku dochádza k veľkému výkyvu údajov v jednotlivých rokoch.

Majetková a teda aj kapitálová štruktúra podniku narástla v priebehu dvoch rokov až o nesmiernych 223,5 milióna Kč z pôvodnej hodnoty 11,6 milióna na konci roku 2012 až na 235,1 milióna Kč. Najväčší podiel má na tom budovanie novej prevádzky v Mohelnici, ktorá bola investovaná najmä prostredníctvom dlhodobých bankových úverov v hodnote 105 milióna Kč a podieľajú sa tak na celkových pasívach spoločnosti 45 %. Ešte stále však ku konci roku 2014 nebola dokončená výstavba a firma eviduje až 117,7 milióna Kč nedokončeného dlhodobého majetku, ktorý je viazaný v majetkovej štruktúre podniku, ale je v štádiu zriaďovania a nie je ešte spôsobilý k užívaniu. Tento fakt ovplyvňuje veľkú časť rôznych ukazovateľov, ktorým sme sa venovali pri analýze súčasnej finančnej situácie podniku. Rast spoločnosti pochopiteľne ovplyvňuje aj ostatné položky v rámci majetkovej a kapitálovej štruktúry spoločnosti. Napr. krátkodobé pohľadávky spoločnosti sa zvýšili v roku 2014 až o 60,3 milióna Kč oproti roku 2013, ale kvôli skutočnosti, ktorú sme zmienili, tvoria celkové aktíva z 33 %, keď v predošlom roku až 51 % a obdobná situácia nastala aj v prípade krátkodobých záväzkov, ktoré sa zvýšili o 62,6 milióna Kč a utvárajú celkové pasíva 33 %, pričom pred rokom 46 %. Z dôvodu, aby firma nedržala zbytočné zásoby na sklade, požaduje k finálnej výrobe dodávanie čo najpresnejšieho potrebného množstva komponentov. Na základe toho, spoločnosť vykazuje len 227 tisíc Kč zásob v roku 2013 a v roku 2014 285 tisíc, čo predstavuje len 0,12 % celkových aktív v poslednom roku, v roku 2012 podnik nevykazoval žiadne zásoby.

Na základe vysokej hodnoty výkonov, ktorá tvorí vo všetkých troch sledovaných rokoch minimálne 99 % celkových výnosov, môžeme ihneď zistiť, že spoločnosť XY, a.s. je výrobným podnikom, resp. podnikom poskytujúcim služby. Podobne ako v prípade majetkovej a kapitálovej štruktúry, tak aj položky, ktoré obsahuje výkaz zisku a straty, rapídne narastajú. Spomínané výkony, ktoré sú v spoločnosti tvorené len tržbami za predaj vlastných výrobkov a služieb, sa zvýšili z 13 miliónov Kč v roku 2012 na 243 miliónov v roku 2014, v roku 2013

predstavovali 91,6 milióna Kč. V časti nákladov najnormnejšie rástli najmä osobné náklady, čo je pochopiteľné s nárastom počtu zamestnancov, pretože kým v prvom roku firma zamestnávala 43 zamestnancov a v roku 2013 267, tak v poslednom sledovanom roku až 726 zamestnancov. Osobné náklady sa tak zvýšili postupne z 4,9 milióna Kč v roku 2012 na 44 miliónov v ďalšom roku a v roku 2014 tvorili až 157 miliónov. Výkonová spotreba sa taktiež zvýšila o 22 miliónov Kč v poslednom sledovanom roku, ale pomer k celkovým nákladom klesol na 23 % z 37 % predošlého roku. Celkové výnosy teda predstavovali v roku 2014 244,8 milióna Kč a celkové náklady 217,9 milióna, takže výsledok hospodárenia za bežné účtovné obdobie bol 26,9 milióna Kč. Rovnako teda čistý zisk postupne narastal, keď v prvom roku tvoril 2,5 milióna Kč a v ďalšom roku 14,9 milióna, medziročne teda rastie o približne 12 miliónov Kč. Výsledok hospodárenia bežného účtovného obdobia bol tvorený výhradne z provoznej činnosti počas všetkých troch rokov, a tak ako u väčšiny nefinančných podnikov, bol finančný výsledok hospodárenia v záporných hodnotách taktiež počas celej existencie podniku.

Rentabilita aktív spoločnosti XY, a.s. je v roku 2014 o dosť nižšia ako v roku 2013 a je to opäť spôsobené tým, že v celkových aktívach je viazaný nedokončený dlhodobý majetok, ktorý ešte nie je spôsobilý k užívaniu, tak neprodukoval žiadny zisk a práveže znižuje hodnotu rentability aktív. Rentabilita vlastného kapitálu je vo všetkých troch rokoch nad úrovňou 50 %, pretože vlastný kapitál spoločnosti je tvorený najmä výsledkom hospodárenia bežného účtovného obdobia, okrem 2 miliónov základného kapitálu, 200 tisíc rezervných fondov v rokoch 2013 a 2014 a nerozdeleného zisku v poslednom roku. Vlastníci kapitálu sledujú najmä rentabilitu vlastného kapitálu a tieto hodnoty sú enormné pre ich spokojnosť. V prípade rentability tržieb už nevidujeme také veľké rozdiely a môžeme vidieť, že z tohto hľadiska bol podnik najefektívnejší v roku 2012, kedy generoval zisk v hodnote 0,24 Kč na korunu tržieb, v ďalšom roku 0,2 Kč a v poslednom 0,14 Kč. V prvých dvoch rokoch ale zistené rentability tržieb ešte nemajú takú výpovednú hodnotu, pri čom v poslednom roku nastali najväčšie zmeny v spoločnosti a približne 14 % je stále dobrá rentabilita. Do budúcnosti odporúčam, aby sa rentabilita tržieb pohybovala na úrovni minimálne 17 %, vyššiu rentabilitu dosiahneme v prvom rade maximalizovaním výkonov, ale aj znížením najmä osobných nákladov, ktoré nám najviac znižujú čistý zisk spoločnosti.

Celková zadlženosť spoločnosti sa v poslednom roku pohybuje až na úrovni 82 % a miera zadlženosti teda predstavuje hodnotu takmer 4,5, čo je opäť spojené s budovaním novej prevádzky, na ktoré boli použité prostriedky najmä prostredníctvom dlhodobého bankového

úveru. V prípade požiadavky na získanie ďalšieho bankového úveru, by ju banka mohla zamietnuť alebo ak by ho aj poskytla, tak by si naň nárokovala príliš vysoký úrok. Na zníženie tejto hodnoty aspoň na úroveň približne 70 % odporúčam v blízkej dobe nežiadať o ďalšie bankové úvery, naopak navýšil by som hodnotu vlastného kapitálu. Vlastný kapitál by som odporúčal zvýšiť, nie však prostredníctvom ďalších vkladov, absolútne nie vkladom ďalších spoločníkov, ale pokračoval by som v trende, ktorý zvolila spoločnosť už v roku 2014, a čo najväčší možný výsledok hospodárenia bežného účtovného obdobia by som ponechal vo vlastnom kapitále v podobe nerozdeleného zisku. V prvých dvoch rokoch existencie si firma nevzala žiadne či už krátkodobé alebo dlhodobé bankové úvery, a tak nákladové úroky evidujeme len v poslednom roku, kedy podnik získal prostriedky najmä prostredníctvom dlhodobých bankových úverov. Každopádne úrokové zaťaženie predstavuje len približne 2 % a podnik tak generuje zisk pred úrokmi a zdanením až 57-krát vyšší ako je hodnota nákladových úrokov. Dlhodobá zadlženosť vzniká teda až v poslednom sledovanom období a tvorí 45 % celkových pasív, resp. aktív. Bežná zadlženosť naopak postupne klesá a v porovnaní s rokom 2012, kedy predstavuje 61 %, v roku 2014 je už táto hodnota 37 %.

Okamžitá likvidita spoločnosti je v roku 2012 až 1,3, to hovorí o neefektívnom využívaní finančných prostriedkov. Krátkodobý finančný majetok tvoril až 9,3 milióna, pri čom celkové aktíva boli 11,6 milióna. Postupne sa situácia mení a v roku 2014 by bola spoločnosť schopná uhradiť okamžite len 5 %, pretože kým krátkodobé cudzie zdroje rapídne stúpajú, tak krátkodobý finančný majetok firmy sa dokonca znižuje. Odporúčam zvýšenie tejto hodnoty aspoň na úroveň 10 %, ale maximálne na úroveň minimálnej odporúčanej hodnoty, teda 0,2 z dôvodu zlepšenia obrazu o firme, že je schopná zabezpečiť úhradu aspoň 10 až 20 % krátkodobých cudzích zdrojov okamžite v prípade nutnosti. Navrhoval by som pri úhrade pohľadávok odberateľmi jemne navýšiť hodnotu krátkodobého finančného majetku zakúpením cenných papierov na primeranú úroveň, zároveň by som navrhoval znížiť krátkodobé cudzie zdroje. V prípade spoločnosti XY, a.s. je pohotová likvidita takmer totožná s bežnou likviditou, pretože firma sa snaží nedržať zbytočné zásoby na sklade a požaduje čo najpresnejšie dodávanie potrebného množstva komponentov. V roku 2014 sa nachádza hodnota II., resp. III. stupňa likvidity pod úrovňou 1, takže na uhradenie krátkodobých cudzích zdrojov by podnik musel predať aj časť dlhodobého majetku. Odporúčam, aby v budúcnosti neklesla táto hodnota pod úroveň 1 a najlepšie, aby sa pohybovala v rozmedzí 1,2 až 1,5. Tým pádom je nutné buď zníženie krátkodobých cudzích zdrojov alebo navýšenie hodnoty obežných aktív, prípadne ich kombinácia. Obežné aktíva v našom prípade by som odporúčal zvýšiť len

spomínaným zakúpením cenných papierov, ale v prípade dosiahnutia požadovanej hodnoty pohotovej, resp. bežnej likvidity je účelnejšie znížiť krátkodobé cudzie zdroje, pretože nákup cenných papierov odporúčam len na primeranej úrovni, čo pravdepodobne nezabezpečí zvýšenie II. a III. stupňa likvidity až na úroveň aspoň 1,2, ak nenastane súčasný pokles krátkodobých cudzích zdrojov.

Pri ukazovateľoch aktivity taktiež evidujeme veľké rozdiely. V prípade obratu celkových aktív to je spôsobené tým, že v roku 2012 mal podnik príliš veľký krátkodobý finančný majetok, ktorý neprodukuje tržby a v roku 2014 to je opäť zapríčinené najmä nedokončeným dlhodobým majetkom. Rovnaký dôvod nastáva aj v prípade obratu dlhodobého majetku. Doba obratu záväzkov je o niečo nižšia ako doba obratu pohľadávok, odporúčal by som, aby nastal opak v hodnotách týchto ukazovateľov, tzn. hodnota doby obratu záväzkov bude v budúcnosti aspoň o pár dní vyššia ako doba obratu pohľadávok.

Podnik využíva výrobnú kapacitu na úrovni 62 %, podobne na tom je aj celková efektívnosť zariadení, ktorá dosahuje 60 %. Odporúčam zvýšenie týchto ukazovateľov efektivity výroby na úroveň 70 %, docielime to efektívnejším využívaním zariadení, zvýšením produktivity, znížením prestojov, maximalizáciou využiteľnosti časového fondu. Zmetkovitosť evidujeme až na úrovni 11 % čo je relatívne vysoká hodnota a určite odporúčam zníženie tejto hodnoty na úroveň maximálne 6 %. Máme možnosť zistiť, v akom výrobnom procese nastala chyba, takže je potrebné vyhodnotiť či je chyba napr. v stroji, prípadne či je určitý pracovník, resp. skupina pracovníkov zodpovedná za vysokú hodnotu zmetkovitosti. Na spracovanie cenovej kalkulácie je v súčasnosti potrebných 5 dní a mesačne sa vybaví približne 100 objednávok. Podnik plánuje zavedenie vlastného obchodného oddelenia, ktorého snahou bude získanie väčšieho počtu výrobných zákaziek a zlepšenie ich plánovania. Na základe toho v budúcnosti očakávam zníženie doby potrebnej na spracovanie cenovej kalkulácie na 4 dni a zvýšenie počtu objednávok na približne 130 mesačne. Osobné náklady v súčasnosti predstavujú až 72 % celkových nákladov, čo je príliš vysoká hodnota a najviac tak práve osobné náklady znižujú zisk spoločnosti. Prehľad o podiele jednotlivých prevádzok na celkových nákladoch by mohol tiež dopomôcť k zníženiu celkových nákladov, zatiaľ však spoločnosť kalkuluje náklady za obe prevádzky spolu. Tento prehľad spoločnosť v súčasnosti neeviduje z dôvodu, že ešte nie je úplne dokončená druhá prevádzka v Mohelnici. V budúcnosti, najneskôr, pri úplnom dobudovaní prevádzky v Mohelnici, podnik bude evidovať podiel jednotlivých prevádzok na celkových nákladoch.

Hlavným cieľom controllera je zlepšiť vypovedaciu schopnosť informácií pre riadenie podniku. Controller síce nedisponuje kompetenciou rozhodovania v rámci firmy, ale sprostredkováva informačnú pomoc pre riadenie spoločnosti. Úlohou controllera je poskytnúť vedeniu prehľad o súčasnej situácii podniku, podávať informácie o odchýlkach, o premenách v podniku, a následne zhotoviť podklady pre plánovanie a rozhodovanie. Návrhom v roli controllera spoločnosti je teda v mojom prípade zhotovenie potrebných podkladov pre plánovanie a rozhodovanie na hlavnú poradu vedenia spoločnosti, informovať vedenie o súčasnej situácii, navrhnúť cieľovú hodnotu v najbližšom období a odporučiť, akým spôsobom by mohli byť cieľové hodnoty dosiahnuté.

Tab. 10 Podklad pre hlavnú poradu vedenia spoločnosti XY, a.s.

	Súčasná hodnota	Cieľová hodnota	Odporúčanie
ROS	13,68%	17%	maximalizácia výkonov, zníženie osobných nákladov, ktoré tvoria podiel na celkových nákladoch až 72 % – najviac znižujú zisk
Celková zadlženosť	82%	70%	nežiadať o ďalšie bankové úvery, navýšiť vlastný kapitál prostredníctvom ponechania maximálne možného VH bežného účtovného obdobia v podobe nerozdeleného zisku
Miera zadlženosti	4,42	2,33	
Okamžitá likvidita	0,05	0,1	znižovať hodnotu krátkodobých cudzích zdrojov, pri úhrade pohľadávok odberateľmi zvýšiť KFM zakúpením cenných papierov na primeranej úrovni
Pohotová / Bežná likvidita	0,96	1,2	
Výrobná kapacita	62%	70%	efektívnejšie využívanie zariadení, zvýšenie produktivity, zníženie prestojov, maximálna možná využiteľnosť časového fondu
Celková efektívnosť zariadení	60%	70%	
Zmetkovitosť	11%	6%	zistiť, v akom výrobnom procese nastala chyba, prostredníctvom čoho alebo koho, a zaviesť potrebné opatrenia
Spracovanie cenovej kalkulácie (dni)	5	4	čo najefektívnejšie zavedenie vlastného obchodného oddelenia – získanie väčšieho počtu výrobných zákaziek a zlepšenie ich plánovania
Vybavené objednávky (mesačne)	100	130	
Podiel jednotlivých prevádzok na celkových nákladoch	-	-	zatiaľ sa neviduje, ale po dokončení prevádzky v Mohelnici odporúčam ihneď zaviesť, z dôvodu lepšieho prehľadu o jednotlivých prevádzkach

ZÁVĚR

V bakalářské práci sme sa venovali reportingu spoločnosti XY, a.s. Zistili sme, že úroveň reportingu je v spoločnosti zatiaľ na nízkej úrovni, ale v blízkej dobe sa plánujú zmeny, ktoré bude mať v kompetencii nová finančná riaditeľka. Spoločnosť XY, a.s. je relatívne mladou firmou, ktorá bola zapísaná do obchodného registra dňa 21. júna 2012, a mali sme možnosť vidieť, že v prípade mladej firmy dochádza k veľkému výkyvu hodnôt jednotlivých položiek. Firma sa zaoberá výrobou, montážou, lisovaním a ďalšími súvisiacimi činnosťami.

Analyzovali sme finančnú situáciu podniku od jej vzniku až po súčasnosť, tzn. od roku 2012 po rok 2014. Prostredníctvom účtovných výkazov sme mali možnosť vidieť, že najväčší nárast zaznamenala firma v poslednom sledovanom roku. Na svedomí to mala výstavba novej prevádzky v Mohelnici, s budovaním ktorej, je však viazaná vysoká hodnota nedokončeného dlhodobého majetku, ktorý je ešte v štádiu zriaďovania a nie je tak spôsobilý k užívaniu. Tento fakt je významným faktorom a ovplyvňuje viacero ukazovateľov. Na stavbu novej prevádzky bol použitý najmä dlhodobý bankový úver, ktorý zase vplýva na kapitálovú štruktúru podniku. Firma má príliš vysoký podiel cudzích zdrojov na celkových aktívach spoločnosti, takže ukazovatele celkovej zadlženosti a miery zadlženosti sú príliš vysoké. V prípade potreby ďalšieho úveru, by mohla banka zamietnuť požiadavku spoločnosti, prípadne by úver poskytla za podmienok vysokého úroku. V budúcnosti bude potrebné znížiť hodnotu týchto ukazovateľov. Podnik požaduje, z dôvodu nedržania zbytočných zásob na sklade, aby bolo čo najpresnejšie dodávané potrebné množstvo komponentov na finálnu výrobu. Vo všetkých troch sledovaných rokoch firma nevykazovala takmer žiadne zásoby, v prvom roku bola dokonca nulová hodnota zásob.

V poslednom sledovanom roku má spoločnosť príliš nízke hodnoty likvidity. Z dôvodu nedržania takmer žiadnych zásob, sa pohotovú likvidita približne rovná bežnej likvidite, ale ich hodnota v roku 2014 je až pod úrovňou 1, takže ak by došlo k potrebnej úhrade krátkodobých cudzích zdrojov, bolo by potrebné predat' aj istú časť dlhodobého majetku. Okamžitá hodnota je taktiež príliš nízka a je možné ju zvýšiť zakúpením cenných papierov po úhrade krátkodobých pohľadávok odberateľmi, v tom prípade ak sa zároveň znížia aj krátkodobé cudzie zdroje, tak by sa zvýšila aj úroveň II. a III. stupňa likvidity.

Ukazovatele interných procesov výroby sú na relatívne dobrých hodnotách. Výrobnú kapacitu aj celkovú efektívnosť zariadení sa však určite bude ešte podnik snažiť zlepšiť v budúcnosti.

nosti. Dopomôcť by k tomu mohlo zvýšenie produktivity, maximalizácia využiteľnosti časového fondu, efektívnejšie využívanie zariadení alebo zníženie prestojov. Zmetkovitosť, teda ukazovateľ kvality sa naopak nachádza v súčasnosti na vysokej, teda nepriaznivej, hodnote. V budúcnosti bude potrebné zistiť následkom čoho nastáva táto situácia a bude nutné vyvodiť potrebné opatrenia. Veľmi dôležitým ukazovateľom bude v budúcnosti, po dokončení výstavby novej prevádzky v Mohelnici, podiel jednotlivých prevádzok na celkových nákladoch. Na základe toho, bude možné stanoviť, akým podielom sa konkrétne prevádzky podieľali na celkových nákladoch, resp. výnosoch, ale aj na tržbách.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

ČIŽINSKÁ, Romana a Pavel MARINIČ, 2010. *Finanční řízení podniku: moderní metody a trendy*. 1. vyd. Praha: Grada, 204 s. ISBN 978-80-247-3158-2.

DLUHOŠOVÁ, Dana, 2010. *Finanční řízení a rozhodování podniku: analýza, investování, oceňování, riziko, flexibilita*. 3., rozš. vyd. Praha: Ekopress, 225 s. ISBN 978-80-86929-68-2.

CHODASOVÁ, Zuzana, 2012. *Podnikový controlling: nástroj manažmentu*. 1. vyd. Bratislava: Statis, 161 s. ISBN 978-80-85659-70-2.

KALOUDA, František, 2011. *Finanční řízení podniku*. 2., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 299 s. ISBN 978-80-7380-315-5.

KNÁPKOVÁ, Adriana, Drahomíra PAVELKOVÁ a Karel ŠTEKER, 2013. *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady*. 2., rozš. vyd. Praha: Grada, 236 s. ISBN 978-80-247-4456-8.

MACKENZIE, Bruce, 2011. *Interpretation and application of International financial reporting standards*. [5th ed.] Hoboken: Wiley, 1114 s. ISBN 978-0-470-55442-5.

RŮČKOVÁ, Petra, 2011. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Grada, 143 s. ISBN 978-80-247-3916-8.

SEDLÁČEK, Jaroslav, 2011. *Finanční analýza podniku*. 2. aktualiz. vyd. Brno: Computer Press, 152 s. ISBN 978-80-251-3386-6.

ŠOLJAKOVÁ, Libuše a Jana FIBÍROVÁ, 2010. *Reporting*. 3., rozš. a aktualiz. vyd. Praha: Grada, 221 s. ISBN 978-80-247-2759-2.

ŽIŽLAVSKÝ, Ondřej, 2014. *Controlling: studijní text*. Vyd. 1. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 111 s. ISBN 978-80-214-4857-5.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

CZ	Cudzie zdroje
DCZ	Dlhodobé cudzie zdroje
DFM	Dlhodobý finančný majetok
DHM	Dlhodobý hmotný majetok
DNM	Dlhodobý nehmotný majetok
EAT	Čistý zisk
EBIT	Zisk pred úrokmi a zdanením
EBT	Zisk pred zdanením
KCZ	Krátkodobé cudzie zdroje
KFM	Krátkodobý finančný majetok
OA	Obežné aktíva
OEE	Overall Equipment Effectiveness
ROA	Rentabilita aktív
ROE	Rentabilita vlastného kapitálu
ROS	Rentabilita tržieb
VH	Výsledok hospodárenia

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1 Organizační struktura společnosti XY, a.s.39

Obr. 2 Vývoj zaměstnanců společnosti XY, a.s.40

SEZNAM TABULEK

<i>Tab. 1 Aktíva spoločnosti XY, a.s.</i>	42
<i>Tab. 2 Pasíva spoločnosti XY, a.s.</i>	44
<i>Tab. 3 Výkaz zisku a straty spoločnosti XY, a.s.</i>	46
<i>Tab. 4 Výsledky hospodárenia spoločnosti XY, a.s.</i>	48
<i>Tab. 5 Ukazovatele rentability spoločnosti XY, a.s.</i>	49
<i>Tab. 6 Ukazovatele zadlženosti spoločnosti XY, a.s.</i>	50
<i>Tab. 7 Ukazovatele likvidity spoločnosti XY, a.s.</i>	52
<i>Tab. 8 Ukazovatele aktivity spoločnosti XY, a.s.</i>	54
<i>Tab. 9 Ukazovatele interných procesov spoločnosti XY, a.s.</i>	56
<i>Tab. 10 Podklad pre hlavnú poradu vedenia spoločnosti XY, a.s.</i>	62

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha PI: Účtovné výkazy firmy XY, a.s. (2012-2013)

PŘÍLOHA P I: ÚČTOVNÉ VÝKAZY FIRMY XY, A.S. (2012-2013)

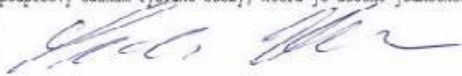
Minimální závazný výčet informací podle vyhlášky č. 500/2002 Sb.	
Územní pracoviště v Olomouci	
Podáno osobně dne: 19-03-2013	přijato
Dobro dne:	celky
O.č.:	prvky
Přílohy:	
(02)	

ROZVAHA
v plném rozsahu
ke dni 31.12.2012
(v celých tisících Kč)

IČ

označ. a	AKTIVA b	řád. c	Běžné účetní období			Minulé úč. období Netto
			Brutto 1	Korekce 2	Netto 3	
	AKTIVA CELKEM	001	11.689	-76	11.613	
B.	Dlouhodobý majetek	003	858	-76	782	
B. II.	Dlouhodobý hmotný majetek	013	858	-76	782	
B. II.1.	Pozemky	014	420	0	420	
	3. Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	016	378	-76	302	
	7. Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	020	60	0	60	
C.	Oběžná aktiva	031	10.824	0	10.824	
C. III.	Krátkodobé pohledávky	048	1.569	0	1.569	
C. III.1.	Pohledávky z obchodních vztahů	049	1.521	0	1.521	
	7. Krátkodobé poskytnuté zálohy	055	48	0	48	
C. IV.	Krátkodobý finanční majetek	058	9.255	0	9.255	
C. IV.1.	Peníze	059	1	0	1	
	2. Účty v bankách	060	9.254	0	9.254	
D. I.	Časové rozlišení	063	8	0	8	
D. I.1.	Náklady příštích období	064	8	0	8	

označ. a	PASIVA b	řád. c	Stav v běžném účetním období 5	Stav v minulém účetním období 6
	PASIVA CELKEM	067	11.613	0
A.	Vlastní kapitál	068	4.515	0
A. I.	Základní kapitál	069	2.000	0
A. I.1.	Základní kapitál	070	2.000	0
A. V.	Výsledek hospodaření běžného účetního období (+/-)	087	2.515	0
B.	Cizí zdroje	088	7.098	0
B.III.	Krátkodobé závazky	105	5.501	0
B.III.1.	Závazky z obchodních vztahů	106	2.101	0
5.	Závazky k zaměstnancům	110	614	0
6.	Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	111	348	0
7.	Stát - daňové závazky	112	1.805	0
10.	Dohadné účty pasivní	115	633	0
B. IV.	Bankovní úvěry a výpomoci	117	1.597	0
3.	Krátkodobé finanční výpomoci	120	1.597	0

Sestaveno dne:	Podpisový záznam statutárního orgánu účetní jednotky nebo podpisový záznam fyzické osoby, která je účetní jednotkou
Právní forma účetní jednotky	Předmět podnikání

podle **Výkazů úřadů/úřadů** **Středočeský kraj**

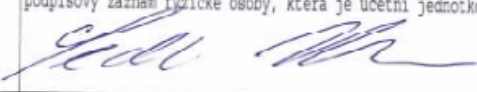
Územní pracoviště v Olomouci	
Podání osobní dne: 19-06-2013	příjemce
Důleže dne:	volby
Číslo:	znak
Přílohy:	
(02)	

v plném rozsahu
ke dni 31.12.2012
(v celých tisících Kč)

IČ

Označení a	TEXT b	Číslo řádku c	skutečnost v účetním období	
			sledovaném 1	minulém 2
II.	Výkony	004	13.039	0
II.1.	Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	005	13.039	0
B.	Výkonová spotřeba	008	4.988	0
B. 1.	Spotřeba materiálu a energie	009	4.701	0
B. 2.	Služby	010	286	0
+	Přidaná hodnota	011	8.052	0
C.	Osobní náklady	012	4.845	0
C. 1.	Mzdové náklady	013	3.615	0
C. 3.	Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	015	1.206	0
C. 4.	Sociální náklady	016	24	0
D.	Daně a poplatky	017	7	0
E.	Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	018	76	0
H.	Ostatní provozní náklady	027	10	0
*	Provozní výsledek hospodaření	030	3.114	0
XI.	Ostatní finanční výnosy	044	4	0
O.	Ostatní finanční náklady	045	9	0
*	Finanční výsledek hospodaření	048	-5	0
Q.	Daň z příjmů za běžnou činnost	049	594	0
Q. 1	- splatná	050	594	0
**	Výsledek hospodaření za běžnou činnost	052	2.515	0
***	Výsledek hospodaření za účetní období (+/-)	060	2.515	0
****	Výsledek hospodaření před zdaněním	061	3.109	0

Označení a	TEXT b	Číslo řádku c	Skutečnost v účetním období	
			sledovaném 1	minulém 2

Sestaveno dne: 2.5.2013	Průpisový záznam statutárního orgánu účetní jednotky nebo podpisový záznam fyzické osoby, která je účetní jednotkou
Právní forma účetní jednotky a.s.	Předmět podnikání

ROZVAHA
v plném rozsahu
ke dni 31.12.2013
(v celých tisících Kč)

Obchodní firma nebo
název účetní jednotky _____
jiný _____

Stálo nebo bydlelo účetní jednotky
a místo podnikání liší-li se od bydliště _____

Rok	Měsíc	IČ
2013	12	

označ. a	AKTIVA b	Běžné účetní období			Minulé úč. období Netto 4
		Brutto 1	Korekce 2	Netto 3	
	AKTIVA CELKEM	32014	-595	31419	11613
B.	Dlouhodobý majetek	7052	-595	6457	781
B. I.	Dlouhodobý nehmotný majetek	516	-53	463	0
3.	Software	236	-53	183	
7.	Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	280		280	
B. II.	Dlouhodobý hmotný majetek	6536	-542	5994	781
B. II. 1.	Pozemky	1770		1770	420
2.	Stavby	1128	-56	1072	
3.	Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	2040	-486	1554	301
7.	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	1598		1598	60
C.	Oběžná aktiva	24470	0	24470	10824
C. I.	Zásoby	227	0	227	0
C. I. 1.	Materiál	227		227	
C. III.	Krátkodobé pohledávky	15900	0	15900	1569
C. III. 1.	Pohledávky z obchodních vztahů	12203		12203	1521
7.	Krátkodobé poskytnuté zálohy	895		895	48
8.	Dohadné účty aktivní	186		186	
9.	Jiné pohledávky	2616		2616	
C. VI.	Krátkodobý finanční majetek	8343	0	8343	9255
C. IV. 1.	Peníze	26		26	1
2.	Účty v bankách	8317		8317	9254
D. I.	Časové rozlišení	492	0	492	8
D. I. 1.	Náklady příštích období	492		492	8

Označ. a	PASIVA b	Stav v běžném účet. období 5	Stav v minulém účet. období 6
	PASIVA CELKEM	31419	11613
A.	Vlastní kapitál	17321	4515
A. I.	Základní kapitál	2000	2000
A. I. 1.	Základní kapitál	2000	2000
A. III.	Rezervní fondy, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku	200	0
A. III.1.	Zákonný rezervní fond / Nedělitelný fond	200	
A. V.	Výsledek hospodaření běžného účetního období /+ -/	15121	2515
B.	Cizí zdroje	14098	7098
B. III.	Krátkodobé závazky	14089	5501
B. III.1.	Závazky z obchodních vztahů	3705	2101
5.	Závazky k zaměstnancům	3918	614
6.	Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	2183	348
7.	Stát - daňové závazky a dotace	4243	1805
10.	Dohadné účty pasivní		633
11.	Jiné závazky	40	
B. IV.	Bankovní úvěry a výpomoci	9	1597
3.	Krátkodobé finanční výpomoci	9	1597

Okamžik sestavení účetní závěrky: **21. června 2014, 10:00**

Podpisový záznam statutárního orgánu účetní jednotky nebo podpisový záznam fyzické osoby, která je účetní jednotkou

Právní forma účetní jednotky:

akciová společnost

Předmět podnikání:

výroba, instalace a opravy elektrických strojů a přístrojů

Pozn.:

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY - druhové členění

v plném rozsahu
ke dni 31.12.2013
(v celých tisících Kč)

Obchodní firma nebo
jiný název účetní jednotky

Stálo nebo bývalo účetní jednotky
a místo podnikání liší-li se od bydliště

Rok	Měsíc	ÍČ
2013	12	

Označení a	TEXT b	Skutečnost v běžném účetním období	
		sledovaném 1	minulém 2
I.	Tržby za prodej zboží	5	
+	Obchodní marže	5	0
II.	Výkony	91590	13039
II. 1.	Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	91590	13039
B.	Výkonová spotřeba	28884	4987
B. 1.	Spotřeba materiálu a energie	25019	4701
2.	Služby	3865	286
+	Přidaná hodnota	62711	8052
C.	Osobní náklady	44030	4845
C. 1.	Mzdové náklady	32600	3615
3.	Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	10942	1206
4.	Sociální náklady	488	24
D.	Daně a poplatky	28	7
E.	Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	519	76
IV.	Ostatní provozní výnosy	707	
H.	Ostatní provozní náklady	113	10
-	Provozní výsledek hospodaření	18728	3114

Označení a	TEXT b	Skutečnost v běžném účetním období	
		sledovaném 1	minulém 2
X.	Výnosové úroky	20	
XI.	Ostatní finanční výnosy	151	4
O.	Ostatní finanční náklady	119	9

.	Finanční výsledek hospodaření	52	-5
Q.	Daň z příjmů za běžnou činnost	3659	594
Q. 1.	-splatná	3659	594
**	Výsledek hospodaření za běžnou činnost	15121	2515
	Výsledek hospodaření za účetní období (+/-)	15121	2515
***	Výsledek hospodaření za účetní období před zdaněním	18780	3109

Okamžik sestavení účetní závěrky: **21. června 2014, 10:00**

Podpisový záznam statutárního orgánu účetní jednotky nebo podpisový záznam fyzické osoby, která je účetní jednotkou

Právní forma účetní jednotky:

akciová společnost

Předmět podnikání:

výroba, instalace a opravy elektrických strojů a přístrojů

Pozn.:

